

GAZDASÁGI LAPOK

32. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Augusztus 9.

VIZMENTES
PONYVÁK
HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK
HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.
GABONAZSÁKOK

VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDREK, TÖMLÖK.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!
MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselő.e.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szeged, Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtálatója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Grand Prix. Párisi világkiállítás 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.80.

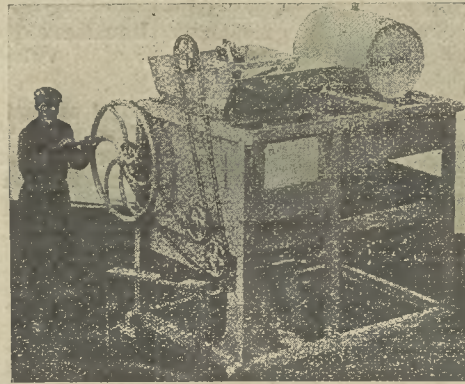
Több mint 40 éve használják az udvari és más na-
gyobb istállóban, ugy a polgári, mint katonai körök-
ben, az izmok erősítésére, nagy h sználát előtt és
izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy
munkabírásra képesíti.

A Kwizda-féle
Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Buda-
pest, Király-utca 12. és Andrásy-ut 26. sz.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmany az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automa-
tikusan adagoló, tetszőleges mennyiség-
ben pontosan keverő

„Agrikultura“ melasse-erőtakar-
mányt készítő gépeinket

kézi vagy hajtórőperekkel 3-4
waggon árt előállításánál a gép ára
már megéri. Melasse, szárított répa-
szelet, lótrágya, kukorica, mirta-
gyák. Agrikultura erőtakarmany
tölen csontlázisra árusítása

Agrikultura mezőgazdák elnöke
részv. társ. Iroda és mintaközpont:
Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99-43.

Eredeti stassfurti

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb
áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti kalisyndikátus vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

UTÁNZATTÓL SZÓLLÓ UTÁNZATTÓL
ÓVATIK! ÓVATIK!

sárgaság (clorosis) rákfenésedés (anthracosis) ellen biztos véde-
kezői szer: Schloesing lecsapott vasoxydos kénpora

Lisztharmat ellen: Schloesing lecsapott egyszerű kénpora. Burgonya (kolompér) pero-
nosporája ellen: Schloesing permetező bordói pora.

Szöllőfürt peronosporája ellen: Schloesing lecsapott rézgáliczos kénpora.

Szöllő peronosporája ellen: Schloesing permetező bordói pora.

Üszög ellen: Vetőmagok csávázására: Schloesing bordói pora.

Szállítás a rendelés vétele napján. — Ajánljuk Schloesing ver-
senyen kívüli — a világon legjobb — permetezőjét, háti kénfújtatóját
és kézi kénfújtatóját. Schloesing Frères & Cie részvénytársaság
Marseille (Franciaország). — Vezérképviselő Magyarországon
részére:

FRANKL ADOLF banküzlete

Budapest, VI., Eötvös-utca 19. — Saját ház. — Telefon 25-40.

Megbízható képviselvek minden megyében.

Ismertetések, árjegyzékek minden érdeklődőnek készséggel és díjmentesen.

Védjegy földgömb. Védjegy Schloesing Marseille.

HAUPTNER

Állattenyésztési és ápolási, valamint
állatorvosi műszerek és eszközök!

mint: bázisingsondák, trocárok, irrigátorok, seb-
fecskendők, klystirek, Dr. Raebiger-féle hüvely-
kenőcs-fecskendő, szegecselhető Crotalia füljelzők,
tetováló fogók, ló- és marhanyíró-gépek és ollók,
stb. stb. — Magyarországi főraktár:

GEITTNER és RAUSCH

cégnél

Budapest, VI., Andrásy-ut 8. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL
POLLÁK SÁMUEL SZEGED

Alkalmazást keresők.

Földmivesiskolát
 végzett, nőtlen, kevés igényű, jó írási egyén megfelelő állást keres. — Czim: Kis Károly, Kemenesmihályfa.

Október hó 1-re
 ispáni, vagy ehhez hasonló nő állást keres 26 éves, r. kath. vallású, 8 éves gyakorlattal, földmives- és középiskolát végzett egyén. Külső és belső munkálatokat, állattenyésztést, tehenészetet, valamint könyvelést és levelezést képes vezetni. Szíves megkeresések 908. sz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Földmives iskolát
 végzett, 35 éves, kis családú egyén megfelelő állást keres. Czim: Csótár Ferencz, Tokoros, posta Czeldömölk.

Fiatal
 született német, 26 éves, kiszolgált lovaskatonára, 3 évi gyakorlattal, jó bizonyítványokra támaszkodva, 1908. október 1-étől mint hivatalnok közvetlenül a főnök mellett állást keres. Ausztria és Magyarország előnyben részesül. Ajánlatok e címre: **Lehmann Inspektor, Topper /Neumark (Deutschland.)**

Hirdetmény.
 A nagyszentmiklósi (Torontál m.) m. kir. földmivesiskolát a folyó tanévben több olyan kevésigényű, szorgalmas, jó magaviseletű nőtlen és családos egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a béresgazdai, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botospáni állást méltóan betöltsék; kisebb gazdaságban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hóban elfoglalhatják. E teljesen megbízható egyének felfogadására nézve megkeresésre készséggel megteszi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivesiskola igazgatósága.

Ispáni
 vagy kerületi segédtszti állást keres mielőbbeni belépéssel tanintézetet végzett, nőtlen protestáns vallású, szerény igényű gazdász több évi gyakorlattal. Jártas külső és belső munkálatokban, tehenészetben és az egyszerű számvetésben. Bővebb információt nyújt Szilassy Zoltán ur országgyűlési képviselő, Budapest, Köztelek; Krick Aladár ur korona-uradalmi felügyelő Léván; Gróf Sándor ur uradalmi intéző Nógrád-Ecseden; Juhász Kálmán ur, intéző Nagy-Málason. Czim a kiadóhivatalban 1006. szám alatt.

Betöltendő állások.

Gazdatiszt
 kerestetik város mellett fekvő intenzíven kezelt nagyobb gazdaságba. Pályázóktól megkívánatik, hogy a tehenészethez és tehenévasárláshoz kiválóan értsenek, szintegy tapasztalatuk legyen czukorrépa-termesztésben és gőzekeüzemben. Folyamodványok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Winter Béla Budapest, VI., Király-utca 82. címre küldendők.

Segédtsztnak
 felvétetik augusztus 1-i belépéssel alulirott bér gazdaságban egy szolid, jó házból való keresztny, gazd. akadémiát vagy intézetet végzett fiatalember. Fizetés meg egyezés szerint. Bizonyítványmásolatok küldendők **Bánluzsányi bér gazdaság, Bánluzsány** címre.

Gazdasági irnok
 kerestetik. Megkívánatik gazdasági akadémia vagy felsőbb tanintézet végzettsége. A magyar és német nyelvnek szóban és írásban való bírása. Évi fizetés 1200 korona, lakás, fűtés, szobatakarítás és világítás. Német nyelven megírott folyamodványok bizonyítványmásolatokkal felszerelve — melyek vissza nem küldetnek — a Pusztá-Rakonczási uradalomhoz u. p. Pusztá-Ecsed küldendők be.

Pályázat.
 Bárány Springer Gusztáv ömeltősága vágóvölgyi uradalmaiban nőtlen segédtszti állás betöltendő. Csak oly egyének pályázhatnak, kik magyar honpolgárok, magyar gazdasági tanintézetet végeztek, a tót és német nyelvet legalább némileg bírják. Ajánlatok Pálmai Emil jószágigazgató Bucsány, Nyitra megye címére küldendők.

Gazdaságomban
 egy intézői állás esetleg azonnal is elfoglalható. Csakis okleveles, kellő gyakorlattal bíró gazdatisztek pályázhatnak. Bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, alanti címre küldendők. **Schwarz Ferencz Fancsika-pusztá, u. p. Ugra.**

Azonnali
 belépésre kerestetik gróf Teleki Gyula révbéri gazdaságába egy földmivesiskolát és néhány közép osztályt végzett nőtlen kulcsár. Fizetés havi 40 korona és teljes ellátás. Sajátkezüleg irt s bizonyítványmásolatokkal felszerelt kérvények Wolff Ottó urad. intéző Révbér p. Solt, Pest megye küldendők.

Egy belterjesen
 kezelt felvidéki gazdaságban két gazda alkalmazást talál. Az elsőnek földadata az igás cselédség, az igásmarha és az igásmunka fölötti felügyelet, fizetése 400 K és megfelelő deputatum. A másodiknak földadata a gazdasági napszámok fölötti felügyelet és az összes takarmánykiosztás. Fizetése 300 korona és a megfelelő deputatum. Pályázóktól megkívánatik földmivesiskolai végzettség, a felvidéki gazdálkodásban való jártasság, erélyes fellépés, a tót nyelvnek és lehetőleg a magyar nyelvnek bírása. Az első gazda f. é. október 1-én, a másik 1909. január 1-én léphet szolgálatba. Esetleg mindkettő január 1-től. Uradalmi intézőség, Palocsa, Sáros megye.

Őszi szállításra előjegyezhető
Reitter Oszkár
 főkapitány
 fajbaromfi-gazdaságában Nagybeeskereken fajtisztított felvér baromfiak:

angol emdeni liba	25.—	25.—
sárga orpington	10.—	8.—
fehér orpington	15.—	10.—
pekingi kacsá	10.—	8.—

hím tojó
 drbja korona

Allami nagy aranyérmek.
 Kültői és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések, győzelmi díjak. Arad, Budapest I., Budapest II., Bécs, Belgrád, Lovrin, Nagybeeskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szabadka, Temesvár, Veszprém. Zenta.

Istálló-mennyezetek
 tökéletes páramentesítésé.
nedves falak
 gyökerez szárazzártatása, szab. "KOSMOS" hornyolt aszfaltlemezrel kitűnően bevált.
 FELVILÁGOSÍTÁST AD:
GREIF ANTAL, mérnök,
 Budapest, VIII., Sajtsómoz-utca 10.
 (TELEFON.) (TELEFON.)

Birtok, 30 hold, kiténő termőszőlő, gyümölcsösökkel, hozzá való épületekkel, 20 hold szántó szintén épületekkel, 25 hold erdő szintén épületekkel, terméssel együtt 60.000 koronáért kedvező fizetési feltételekkel, szabadkézből azonnal eladó. **B. Horváth Imre, Kerekegyháza, Pest megye.**

Széna
1000 mázsa eladó.

Balássy Sándor, Ábránfalva, u. p. Homoródszentpál, Udvarhely megye.

Szénát és Szalmát
—VESZEK—
 a legmagasabb napi áron ifj. **Widder Herman**
 gabonabizományos
 Budapest, V. ker., Dorottya-utca 11.

500 kor. jutalom
 annak, ki nekem november hó 1-re középirtokon önálló és állandó gazdatiszti állást szerez. 37 éves, r. kath. vallású, nőtlen vagyok. Képzettségem: reáliskolai érettségi, tűzértiszi vizsga, 15 évi gyakorlat, szakirodalmi munkásság. A tiszteletdíj a szerződés megkötésekor készpénzben kifizetettik. Megjegyzem, hogy eddig saját birtokomat vezettem, mely azonban szüleim elhalálása után feldaraboltattam. Czim a kiadóhivatalban 1002. szám alatt.

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS
 motorgyárában
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.
 a leghíresebb benzinelocomobil-cséplőkészletek kaphatók.
 !! Teljes jótállás kiténő cséplésért !!

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti.
 Használt gőzgépek becsorítottatnak.
 Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.
KÁLLAI féle motor-cséplőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kiténő sikerrel működnek az ország minden részében, főbbek között: **Báró Kemény József** urnál Maros-Németi; **Zeykfalvi Zeyk Dániel** főispán urnál Nagy-Enyed, stb.

Hirdetmény.
 A hódmezővásárhelyi m. kir. földmivesiskolánál f. é. október hó 1-én új tanév nyílik meg. Célja az iskolának két évi időtartam alatt a tanulól beiratkozó kis gazda és földmives, egyáltalán az okszerű mezőgazdálkodás iránt érdeklődő, 16 éves kort már elért ifjakat oly gazdákká nevelni, kik részint saját birtokukon gazdálkodva, részint pedig mint gazdasági, uradalmi alkalmazottak, a hazának jól képezett, hasznos polgárai legyenek. A tanulónak félévenként előre bentlakással járó teljes és jó ellátás czimén 150 koronát kell az iskola házi pénztárába lefizetni. Egyszerű gazdász ruházatról, valamint a csekély kiadást okozó tankönyv és írószerekről a tanuló maga tartozik gondoskodni. A tanulók szakszerű kiképzéséről és gondos neveléséről az iskola jó hírneve, valamint az állásba menni óhajtó végzett tanulóknak sikeres elhelyezhetése tanusodik. Bővebb felvilágosítással az iskola igazgatósága szívesen szolgál.

CŐZŐBELA ÉSTÁRSA BUDAPEST
SZIVATTYÚS FÉCSKENDŐ
 SZPECIALISTÁK
 B. ARÓZÉL-UTCA 3.
 A VICSZINHÁZ MELLETT

750 kor. jutalom
 annak, ki nekem november hó 1-re középirtokon önálló és állandó gazdatiszti állást szerez. 37 éves, r. kath. vallású, nőtlen vagyok. Képzettségem: reáliskolai érettségi, tűzértiszi vizsga, 15 évi gyakorlat, szakirodalmi munkásság. A tiszteletdíj a szerződés megkötésekor készpénzben kifizetettik. Megjegyzem, hogy eddig saját birtokomat vezettem, mely azonban szüleim elhalálása után feldaraboltattam. Czim a kiadóhivatalban 1002. szám alatt.

Pannonia szálloda
BUDAPEST,
 VIII., Rákóczi-ut 7. sz.
Teletetésre
 elvállal 60—80 drb 3—4 éves tinót, akár rész-, akár pedig tartásdíj ellenében. A jószág már **augusztus hó** elején átvételre. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít 990. szám alatt.

PIEDLER JÁNOS
 LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.
Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépellenszalmát tetszés szerinti mennyiségben és eredeti (pernau) orosz lenmagot.

Világhírd szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérőtaliga
 kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

TEJ-
 szállító kannák.
 szeparátorok.
 Hűtő készülékek.
 Kópulók stb.
KLEINER és FLEISCHMANN
 Vas- és rémáru gyárától
 MÖDLING BECS mellett
 Árjegyzék ingyen.

BUZAKORPA
 őszi és téli szállításra olcsón beszerezhető **Hirschmann Sándor** gabonakereskedőnél Csáktornyán.

FEHÉRLÓ-SZÁLLO étterme
 Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Kiténő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Földbirtokosok találkozó helye.
 Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szelvényfüzet 10% engedménnyel. Tulajd. **KOLB JÓZSEF**, Csalányi-vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 .
Negyed évre	4 .

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímezendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	567
Tárca. Az orosz mezőgazdaság jövője	568
A mezőgazdaság állapota augusztus 1-én	568
Dohánytermelés, nemesítés és — tenyésztés. — Dumtsa Sándor	569
A czukorrépa értékesítése az eddigi módszerek szerint. — Vidor Kornél	570
Gazdasági táblás székér. — Jaisoviczky János	572
Kérdések és feleletek	573
Kérdések: A ló nyulteteme? Polgári Olvasókör. — Tiszta ugar a mai gabnaárak mellett. J. P. — Cséplő dobosár megerősítése használt dobsínckel. J. N. — Gyümölcsös talajának kövérsége. Szuhányi Lajos. Feleletek: Lefőlézött tejet a malacz vagy borju értékesítő jobban. O. — Vakon születik-e a mezei nyul. H. — A kullancs kiirtása a baromfiólóból. Kadocsa Gyula. — Védekezés a körösbogár ellen. Kadocsa Gyula.	574
Hírek	575
Apró szakközlemények	575
Átalány szakmunka és napszám-munka. — A Liparis dispar a pozsonyvidéki erdőekben.	

SZEMLE.

(A termés gyors kidolgozása. — Elmékedések a gabnaárak fölött. — Az idei árpaüzlet. — A takarmányinség nyomában teendő intézkedések.)

Magyarországon a mai napig már többen csépeltek el, mint nem. Az ország déli vidékein már el is felejtették, a centrumban még folyik a munka és az északi részekben igazában csak most indul meg. A nagyobb birtokokon a gőzcséplőgép gyorsan végzi a munkáját, a kisgazdáknál pedig már nagyon el vannak terjedve a motorok. Ezer meg ezer kis benzín motor dolgozik az országban, de azért még látni a lovas járgányokat is, és itt-ott magyar vidékeken még körbe járnak a nyomtató lovak. A cséplési munkálatok így rém gyorsan mennek s a régi idők, midőn a pajtáknban télen csépeltek, már csak a muló emlékek közé tartoznak. Ez a lázas és évről-évre gyorsabb munka azt eredményezi, hogy az aratás után 3—4 hétre tömegesen jön a gabna a piacra. Augusztus hónap a gabnaértékesítés nagy hónapja. Most foglalkozik a gazda az eladással, most vesznek a malmok, a spekulánsok. Persze a gazda minél több pénzt akar látni föllegeért, a vevő minél olcsóbban akar hozzájutni. Ennek érdekében aztán minden lehető elkövet a vevő, mert az eladó teljesen fegyvertelen. A vidéki piacokon például a vevők összebeszélnek és délelőtt 11—12-ig csak né-

zik az árut, de nem vesznek. Csak délfelé indul meg a vétel. Addig puhítják egy kissé az eladót. A gabnatőzsdéken ezt nagyban csinálják. Midőn a kínálat erősebb, a vevők rögtön visszahúzódnak és ép akkor nem vesznek. Persze az áraknak ilyenkor esniök kell. Közben a határidő üzletekkel oldaltámadásokat intéznek az árak ellen, ismeretes sikerrel. A nagy- és kisgazdáknak két kategóriájuk van. Az egyiknek kell a pénz. Adóra, hasznberekre, számlákra, kamatokra, és a jó ég tudja mi mindenre. Ez a többség. Ez nem okoskodik, hanem elad, a hogy veszik. A kisebb rész csak apró rátákban megy a piacra és még a jövő aratásig is ki tudja húzni. A mult évben ezek az erős kezek jól jártak. 1½ forinttal is többet kaptak, mint azok, a kik siettek.

Az idén is csak úgy lesz. A kik sietnek, mert kell sietniök, adják a mostani árakon. Ellenben az erős kezek így gondolkoznak: Se krumpli, se kukoricza, hát minek siessünk. Az árak eshetnek az őszi özönlés okából, de ez sokáig nem tarthat. Aztán a miniszterium legujabban 38 millió mázsára emelte a buza-termés becslést. De hát ez sem sok a fogyasztás nagyságához képest. De meg a világárak sem alacsonyok. New-Yorkban 9 frt 80 kr. a buza ára. Más években 7 frt körül szokott lenni.

A mi az árpát illeti, annak árára döntő a kukoricza ára. Az új kukoriczát előre 7 frt 60 kr.-on veszik. Ez az ára a takarmányárpának is. Nos hát akkor a sörárpa nem eshetik mélyen. Egyébként ezt majd meglátjuk a pozsonyi sörárpavásáron, a mely aug. 15-én és hozzá az idén nagyon kedvező konjunkturák között lesz megtartva.

A gazdák, ha tehetik, szivesebben válnak meg először az árpától, mert megtörténik nem egyszer, hogy később nagyon leesik az ára. A mostani bécsi szombati vásárokon 8.50—10.50 között fizetnek urasági árpáért, minőség szerint. Ezek most nem rossz árak.

Visszatérve a buzára, a hivatalos természetjelentés arról számol be, hogy némely vidéken váratlanul jó az eredmény. Helyes! Ezt elhisszük. De tudunk mi nagy vidékeket, melyek abban a hirben állottak, hogy jó termés lesz és módnélküli a családás. Megszorult a szem és a 74-es minőség is alig jön ki. Alig tudják eladni termésüket ily vidékeken a gazdák. Kár, hogy erre a részletre a hivatalos természetbecslés figyelmét ki nem terjesztette.

A gabnaértékesítés kérdése merőben kombinációkon alapszik és ebben a kombinációban erősen résztvesz a kukoricza és krumpli is. Azt most már megállapíthatjuk, hogy az

országos kukoriczatermés semmi szín alatt sem haladja felül a féltermés magasságát. Az esők vagy későn jöttek, vagy elégtelenek voltak. Ugyanez áll a burgonyára is. A répa is sanylik, de azon még segíthetnek erősebb esőzések. Ez éreztetni fogja hatását. Elmondhatjuk, hogy az ország tulnyomó részében a szárazság uralkodott mostanáig is. A szilva-termés például, a mely oly sokat ígért, oda van. Lepotyogott s a mi a fán maradt, az apró. Így van más gyümölcsessel és a szőlővel is. A szőlő már sanylik a szárazságot. A mi pedig a takarmányokat illeti, a remények, miket a juliusi esőkhöz fűztünk, be nem váltak. A réti sarju hitvány termést fog adni. A vörösherék sarja semmit sem ér. Heremag az idén sem lesz. Csak a luczerna viseli jól magát, — a körülményekhez képest.

*

A takarmányinség tehát nem mese. Sulyosbitja a helyzetet az, hogy a kalászosok ritkák és alacsonyok voltak. Ennélfogva a szalma-termés is csak fél termés. Már most is nagy ára van a szalmának és már most látni a parasztokat faluról-falura járni, a kik pelyvát és töreket vásárolnak. A tarló legelők az idén csak gyéren adnak élelmet az állatoknak, mert a szárazság miatt a gaz nem nőtt. Ilyen körülmények között nem esoda, ha a télire eltett kazlakhoz nyultak már most a gazdák. Az ország állatállománya nehéz sors elé megy. Most már negyedik éve annak, hogy a takarmány-termés sikertelensége a legnehezebb helyzetbe sodorja a gazdát. A mig jó állatárak voltak, a gazdák nagy erőfeszítéssel fenntartották az állományt; most azonban, hogy az állatárak alacsonyok, a gazdák elvesztették kedvüket és lökik a vásárra marhájukat.

A földmivelési miniszter nagyon helyesen mindent elkövet az ország állatállományának emelése és javítására, de ilyen természeti csapások meddővé teszik a nagy kormányáldozatokat. Ez a kellemetlen helyzet azon feladat elé állítja a minisztert, hogy a mennyire ez a kormány hatalmában áll, segítsen az állattartó gazdákon. Ottlik államtitkár és Pirkner János min. tanácsos már tanácskoznak is a miniszteriumban, hogy mit javasoljanak miniszterüknek. A feladat nem könnyű. Az abraktakarmányok kivételének megtiltásával sokat lehetne elérni, mert a korpa olcsóbb lenne. Most megfizethetlen. Ugyanez áll az olajpogácsákra nézve is. De vajjon mer-e a kormány erre vállalkozni a hatalmas Németországgal szemben, a mely a kereskedelmi szerződés megsértését látná ebben az intézkedésben. A másik intézkedés lenne a szalma-

A MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE UTJÁN

V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

LEGELŐNYÖSEBB A

GABONA

ÉRTÉKESÍTÉSE.

Takarmánycikkekre megbízható legmegfelelőbb beszerzési forrás.

és szálas takarmányok, valamint az abrak-takarmányok viteldíjának jelentékeny leszállítása.

Ez az intézkedés ezelőtt is fennállott, de beszüntették. Most aligha fogják mellőzhetni. De ez mind kevés. A takarmányinség oly nagy, hogy ezzel az intézkedéssel még 10%-a a bajnak sem lesz gyógyítva. Most merészebb lépések vannak helyükön. Az állattartóknak módot kell adni arra, hogy a hiányzó szalmát és póttakarmányokat *képesek* legyenek megvenni. *Szalma- és takarmánykölcsönök kellenek.* Igaz, hogy ez hasonlít a régi inségkölcsönökhöz, de uram Isten! Hát nem állunk az inség egy kellemetlen nyilvánulása előtt? Szeptember végén össze kell írni az inségeseket és természetben adott mérsékelt kamatozású kölcsönökkel kell az inségen segíteni. Az indoklás egyszerű. Ha a marhaállomány nagyon megcsökken, akkor azt évek alatt is alig lehet ismét megszaportítani. Már pedig a megfogyott állatállomány oly közgazdasági kára az országnak, a mely nagyon sok irányban boszulja meg magát. Ez bővebb magyarázatra nem szorul.

*

A takarmányinség egy más irányban is óvatosságra int. Szerbia és Romániából nem állatok kellenek most nekünk, hanem takarmányok. A szerb és román szerződéseket el kell odázni. Persze a mi kereskedelmi és iparkamaráink *sürgetik* e szerződéseket. Megbocsátunk nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek. Igen, de a kormányhatalom nagyon is átérezheti azt, hogy egy nagy termelési ág komoly veszedelemben van; erre még nagyobb rázudítani most legalább is időszzerűtlen.

y.

A mezőgazdaság állapota augusztus 1-én.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján.

Julius hó második felében az ország nagy részére kiterjedőleg az időjárásban annyiban változás állott be, hogy helyenkint bő esőzések, sőt néhol tulságos lecsapódások fordultak elő, miáltal a folyók és patakok sok helyütt, főleg a felvidék némely részén és a Királyhágón tuli vármegyékben megáradtak és ki is öntöttek. Az árvíz és eső okozta kár a hegyi vidékeken sokhelyütt szembetűnőleg

jelentékeny, szenvedett a learatott gabona és részben a még lábba álló vetés is. Sok kár mutatkozik a lekaszált takarmányfélékben és különösen a beiszapolt réteken. A kereszttekben lévő mag is megsínylette a tulságos sok esőt, mert a gabona csirázása igen sok helyen megrontotta a különben kielégítő minőségű terményeket, de míg egyrészt a hegyi vidékeken a sok eső miatt panaszkodtak, addig a szárazságban lévő vidékeken a folytonos esőhiány okoz gondot. Kétségtelenül igaz, hogy a késői termények, főleg pedig a kapásnövények, amelyek már-már sokat szenvedtek, megéreztek jó hatását az esőnek, megéreztek főleg a rétek, kaszálók és legelők, mert itt a javulás szembetűnő. Az Alföldön és különösen a Dunántul, a hol különben is a takarmánytermés igen szűknek bizonyult és a kopár legelők területe erősen kiterjeszkedett, az eső tehát alig használt, viszont az is igaz, hogy itt az eső kevés is volt és sok helyen e miatt a gazdák máris reászorultak az erőtakarmányozásra és a kész széna fogyasztására. Itt tehát a további eső nagyon is kívánatos volna. Az esőjárt vidékeken éppen az esőzések következtében — habár az anyaszéna terméshozama általában alig volt itt is közepes, sőt néhol csak középen aluli — az állapot annyiban javult, hogy a sarjutermséskülátások kedvezőbbek lettek és a jószág legeltetési viszonyai is kielégítőbbek.

Az esőjárt vidékeken a learatott gabonafélékben megcsirázás következtében helyenkint igen jelentékeny kár mutatkozik, néhol a vihar is tetemes kárt okozott, szétszórta a kereszttekben lévő gabonát és mivel az eső a szétszórta gabonakeresztteket átjárta, szem minőségét is — a mely pedig az idén tulnyomólag kielégítőnek ígérkezett — színében is megrontotta. A gabona minőségileg csupán azokon a vidékeken jó, a hol a csapadékviszonyok kedvezőtlenebbek voltak.

A mint már ez többször jelezve volt, az idei termés körül rendkívül nagy eltérések mutatkoznak. A kisebb gazdaságokban a terméshozam nagyobbára alig kielégítő, kivételek vannak itt is, a szerint, a minő gazdálkodást üz a gazda, minő módon kezeli a vetőmagot és mivel földjét, de nagy átlagban a termés közepén alul maradt. A jobban kezelt gazdaságokban és főleg az uradalmakban, a hol az intenzív gazdálkodás mindinkább tért

hódít magának, a meglepetések a cséplések körül nagyon örvendetesek. Helyenkint alig várt kedvező eredmények mutatkoznak és minőségileg is kiválónak jelezhető az ezidei termés, amely kora tavasz óta nem sokat ígérő volt és végeredményében az Alföldre nézve jóformán a közepes átlagot is elérte. Vannak kivételek itt is, így pl. Csanád, Csongrád, Pest, részben Jásznagykun-Szolnok, Hajdu és részben Békés vármegyékben, továbbá a Dunántul elég nagy részében, a hol a termés igen gyenge. Igen jó a termés főleg minőségileg Torontál, Temes, Arad, Békés, Bács-Bodrog, részben Jásznagykun-Szolnok és Szabolcs vármegyékben. Minőségileg a látható buzaféleségek mintái szerint a buza hektoliterenkinti átlagos sulya megüti a rendszeres átlagot, sőt egyes vidékeken azt felül is mulja, nem tartozik ugyanis a ritkaságok közé a 80—82 kilogrammos buza olyan vidékeken, illetve vármegyékben nem, a hol máskor az átlag alig emelkedik magasabbra a 76—78 kilogrammnál. Igaz, hogy a kényszerérett gabona is megfordul ezeken a részeken és főleg a páczoatlanul, vagy rosszul páczott vetőmag után, ennek is tehát csupán a kezelés az oka, a mi leginkább kitűnt ebben az évben, midőn oly igen sok üszökös buza termett.

A búzához hasonlóan a többi termények terméshozamai közül az egyetlen zabot kivéve, a mely termés alig sikerült valahol jól, nagy eltérések mutatkoznak és néhol eléggé örvendetes eredmények is. A rozs kétszeres és az árpa minősége — a mint ez most már a próbacséplések megejtésénél kitűnik — nagyobbára kielégítő és részben jó. Előfordul az apró, tőporódott, vékony szem itt is, sőt néhol a könnyűsúlyu mag is, mindazonáltal a nagyobb rész jobb minőségű és szebb színű magvakból áll.

A zab minőségileg csak részben kielégítő, ez a termés nagyon sokat szenvedett a hozszantartó esőhiány és hőség miatt.

A kapásnövények közül egyedül a tengeri tudott eléggé kedvező körülmények közé jutni, habár bizonyos immár az, hogy a homoki vidéken ez is csak nagyon gyenge eredménnyel bíztat. Sok szár és még több eső meddő maradt. A hol az eső még idejekorán javíthatott rajta, ott a terméskülátások javultak.

TÁRCZA.

Az orosz mezőgazdaság jövője.

(A földmivelési értesítő Gazdasági Szemléjének közleménye.)

I.

Valamennyi mezőgazdasági termelő ország legfélelmeesebb vetélytársáról Oroszországról érdekes tanulmányt tesz közzé Anhágen Ottó dr., német szakember, egyik külföldi szemlében. E tanulmány nagyon érdekes Magyarország szempontjából, s ezért alább részletesen ismertetjük.

Azok a zavarok, a melyeknek most Oroszország a színhelye, nem lehetnek kedvezők az ország mezőgazdaságának fejlődésére nézve. Ez idő szerint Oroszország egyike a világ legelsőbb mezőgazdasági kiviteli államainak és ezen felül úgy szólván Németország kapui előtt van. E kettős szempontból különösen Németországra nézve nagy a fontossága. Oroszország 1903—1905-ig egy és háromnegyed milliárd márka értékű mezőgazdasági terményt vitt ki. Ez időszak alatt körülbelül tizenegy millió tonna búzát, lisztet és malomterméket exportált, a melyben 4·6 millió tonna buza és buzaliszt és 1·3 millió tonna rozs és rozsliszt

volt. Ugyanezen időben Németország 2·1 millió tonnával több búzát, rozsot és lisztet importált annál, mint a mennyit kivitt. Ebből az következik, hogy maga Oroszország gabnatermelése háromszorosan fedezheti Németország szükségletét. Észak-Amerika, Argentina, India és Ausztrália szintén fontos piacjai, Nyugat-Európa gabnaellátásának. De a szerző azt tartja, hogy Oroszország a német vásárlóknak erős állandóságu piacát képviseli és akkor is elfogja tudni látni Németországot, a mikor Észak-Amerika eltűnik a világpiacról, mint gabnaszállító.

Az orosz kivitelről szóló adatok egyébként nagyon kevésbé világosak és sokszor ellentmondók. Mint a politikai viszonyokban, úgy a mezőgazdasági termelésben is ködös homály uralkodik. Az általános vélemény az orosz mezőgazdaságról téves. Maga az orosz paraszt, a muzsik mythikus lény és az orosz mezőgazdaság természetes alapjait a legkülönbözőbb módon, hol optimisztikusan, hol peszsimisztikusan komentálják. Szerző speciális vizsgálat tárgyává teszi a jelenlegi orosz gazdasági válságot és megoldásának eszközeit s ebből a szempontból összefoglalja az orosz mezőgazdaság természeti viszonyait és főbb alakulásait.

Több mint 21 millió négyszögkilométeres területével Oroszország közel negyvenszer

akkora, mint az egész Német birodalom. Európai Oroszország e területnek mindössze 23 százalékát, kereken egy negyedét foglalja csak el, de még is ez a csárók birodalmának legfontosabb része. Mert bár ázsiai Oroszország talaja legnagyobb részt kitűnő, az éghajlat keménysége csak kis részét teszi e területnek hozzáférhetővé a mezőgazdaságra nézve. Ebből a szempontból az európai Oroszország sokkal kedvezőtlenebb helyzetben van, mint Nyugat-Európa országai. Németországnál sokszorosan nagyobb területen olyan talaja van Oroszországnak, aminőt Németországnak csak egyes jobb pontjain lehet találni, de az éghajlat zordsága alányomja a legjobb orosz földek termését a közepes német földekének.

Európai Oroszországnak körülbelül egy negyede (az éjszaki rész) ugyszólván el van veszve a mezőgazdaságra nézve. A többi terület két régióra osztható egy olyan vonallal, a mely délnyugatról éjszakké felé halad Kieven, Tulán és Volga meg a Kama összefolyásán keresztül. Az e vonalból éjszakra eső vidék mocsaras területektől felváltott erdőségekben gazdag, a melyek hasonlítanak Éjszak-Németország diluviális részéhez. E régió csak nyugati részén, Lengyelországban és a balti tartományokban találunk intenzív kulturát. A vonaltól délre eső régió összehasonlíthatlanul kedvezőbb a mezőgazdaságra

Szivattyúk és Mérlegek Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár. Garwens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

A burgonyatermés hozamához fűzött remények ritka helyen valósulhatnak már meg. Itt már az eső, főleg az Alföldön, de általában a Duna jobbpartján és más némely hegyvidéken sem használt, mert későn jött. A burgonyatermés hozama tehát már jóval alatta van a közepes átlagnak, sőt néhol olyan silány, hogy a magot is alig adja vissza.

A hegyi vidékeken közel 14 napon át uralkodó esős időjárás sokszor jégesőt is hozott. Különösen a Királyhágón tuli vármegyékben volt gyakran jégeső, a mely helyenkint jelentékeny kárt is okozott. *Jégesőt* (vihart és felhőszakadást is) jelentettek: Trencsén, Pozsony, Liptó, Bihar, Szatmár, Szabolcs, Csánád, Temes, Krassószörény, Szilágy, Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Háromszék, Kolozs, Hunyad, Csik, Nagyküküllő, Maros-Torda, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékből.

Üszökgár különösen a búzában, részben árpa és zabban is eléggé sok helyen mutatkozik és a különben szép minőségű gabona színét több helyen megrontotta.

Az augusztus hó 1-ére vonatkozó termésbecslések szerint megközelítőleg remélhető, feltéve, hogy már nagyobb változás nem áll elő:

	Kat. holdankint átlagosan remélhető termés q	A bevetett és learatott terület után pedig összesen millió q
búza	6-33	38-67
rozs	6-09	11-66
árpa	6-17	11-73
zab	5-33	9-93

A mult évben termelt 32-80 millió q búza, 10-69 millió q rozs, 13-73 millió q árpa és 11-54 millió q zab.

Dohánymag-termelés, nemesítés és — tenyésztés.

VI. A dohánymag termelése.

Egy előző fejezetben már rámutattam arra, hogy a dohánymag általános használatára szánt nemesítésnek sikeres alapja, kiindulási pontja, más, mint az egyedenként, faj vagy fajta, tisztán tenyésztett dohánytőkééről származó mag, nem lehet. Továbbá, hogy a tömeges, nagybani dohánymagtermeléssel csupán a már meglévő dohány állománynak némi javítása, de semmi esetre sem, annak gyöke-

res, ma már minden tekintetben és minden oldalról támasztott igényeknek megfelelőbb nemesítése el nem érhető.

Ez oly két tény, mely a dohánymagtenyésztés terén még rendkívül gyér tudásunk dacára is, minden vita fölött áll. A mit róla még ezenkívül ismerünk, az édes-kevés és csak épen elég jó arra, hogy velünk tájékozatlanságnak egész nagyságát megismertesse és a még teendő és egyedül kitartó munka által kitöltendő nagy hézagokra figyelmeztessen.

Ha egyszer tisztába jöttünk azzal, hogy a dohánytő (levélállás, borda, erezet stb.) összes részeinek miképpen kell alkotva lennie, vagyis felismertük a dohány külseje (Exterieur) és cselekvési képessége (Leistung) közötti összefüggésnek kifejezését, hogy céljainkat megfelelőbben szolgálhassák; ha határozottan tudni fogjuk, mit akarunk és mit érhetünk el egyes tenyésztési vagy bármi más néven nevezett javítási eljárással és végül, ha kételyeink a fölött nem lesznek, hogy mily gyakorlati eljárások mikénti foganatosítása által érhetjük mind azt el, ugy és csakis akkor lesz annak ideje, hogy a dohánymag nagybani termelésére áttérhessünk.

Azonban a dohánymag évente megújuló és fedezendő szükségletet képezvén, annak termelése észszerűbb és célszerűbb eljárások meghonosításáig nem szünetelhet. Tartozom tehát a dohánymag-termelés külső befolyások segélyével foganatosítható javításáról is egyet-mást elmondani.

Egy szóval sem tagadom, hogy a dohánymagtermelés szokásos üzemenek keretében is lehetséges a meglévő dohány alakkörét, illetőleg az abból nyerendő magot, megfelelő művelési — gondozási — és raktárkezelési eljárások, sőt még tovább is menve, egyszerű tenyésztési fogások alkalmazása által előbbre vinni, javítani. Hogy az ily eljárások eredménye a reájuk fordított költség és munka értékével azonban már nem egyenes, hanem megfordított arányban állanak vagyis azt nem hálálják meg, azt a tapasztalatból merített számos példával igazolhatnám. Ezen állításom mellett csak egy teljesen tárgyilagos érveléssel sorolok fel. A magtermelésnél, előd és ivadék között mutatkozó alak és minőségbeli eltérés, különválasztás, egy szóval az ivadék tulajdonságainak megítélése, min alapul? Semmi egyeben, mint a magtermelőnek,

segédeszközök és rendszeres vizsgálat hijjával foganatosított egyéni becslésén. Ez a körülmény pedig teljesen felment engem attól, hogy a szokásos dohánymagtermelés ellen irányított további fejtegetésekkel foglalkozzam. De mert a megszokott magtermelési eljárás helyébe ez időszertint más helyesebb megbiztosítási eljárást még nem helyezhetünk, annak gyakorlati kiviteléről néhány szót ejteni sem mellőzhető.

Már most, a dohánymagtermelésnél figyelembe veendő mozzanatokot felsorolva, kiemelendő: hogy a magtőkék tulbuja, a rendestől nagyon is eltérően trágyázott földön ne neveltessenek. Mert ezen gazdagabban táplált dohányok ugyan minden tekintetben fokozottabb terméseredményt fognak nyújtani, de ez a mag sajátosságainak javítására nem hat ki, faj vagy fajta jellegét nem változtatja meg, sőt legtöbb esetben a magtőkén megítélésre szoruló tulajdonságokat tetemesen elhomályosítani képes.

A dohányültetvényen, mely magtőkék nevelésére van szánva, a dohánytőkék alakkörének (zagyva fajták keverékétől ment) és állásának (egyenlő fejlődöttség) kiegyenlítetttsége, felette kívánatos.

A talaj megmunkáltsága lehetőleg gondos és egyöntetű legyen, hogy a dohánytőkék egyenletes fejlődése biztosítható legyen.

Nem csekélyebb gondot igényyel már a palánta nevelésére használt magnak megválasztása. Ahoz csak rostálás által nyert, legnehezebb sulyu mag használandó. A palánták egyenletes fejlődöttsége a kiültetéskor és azonos mélységű elültetésük a helyes magképződésnek és magbeérésnek ugyancsak fontos feltételei. Hogy az egyes dohánytő fejlődési terének, a kötésméreteknek nagysága (sor és palánta távolság), a sorok iránya (északtól—délnek) stb, a magtermelésnél nem közömbös dolgok, külön-külön fejtegetésre ugyan nem szorul.

Egy ugy szólvá magától értetendő szükséglet képez a magtőke területének gyommentesen tartása a folytonos kapálás által, minthogy ezzel hármast célzott — a gaznak irtását, a talajnak nyitvatartását és a talajnedvesség konzerválását — szolgálunk.

Dohánytermelők előtt közismeretet képez, hogy a dohánybuga mellékhatásairól szedett magtökből kikerülő mag soha azt a nagysá-

Ez a régió a híres orosz fekete föld (cserno syom) vidéke, melyet helyesen lősznek kell neveznünk. (Ez a magyar Alföld legtermékenyebb vidékeinek uralkodó talajneme is.) Ez a talaj Richthofen elmélete szerint a puszták száraz klímájának a homokkőre való morzsoló hatása által jött létre. Származásának módja tehát eolikus (levegő járásból eredő), ellentétben az iszapos talaj lerakódással való származási módjától. A lősz ehhez képest száraz alakjában porszerű és könnyen szétmorzsolható. A lősz gazdag a növényeket tápláló alkatrekészekben és mészben. E régió éjszaki részében a föld fekete a humusz bőségénél fogva s csak itt érdemli meg igazán a fekete föld nevet. Dél- és délkelet felé a humusz kisebb mennyiségben van és a talaj barna, majd helyenkint sárga színt ölt. A lősz zónájának az éjszaki régiójához képest meg vannak a maga kétségtelen előnyei, de a hátrányai is. Melegebb s ennél fogva alkalmasabb a kitűnő minőségű termékek előállítására, de emellett szárazabb is és déli meg keleti része speciálisan sokat

sz szenved a szárazságtól. A szárazság az oka annak is, hogy itt a talaj olyan szegény humuszban.

A lősz régiójában van az orosz gabonakiviteli gőczpontja. Ez valaha az éjszaki zónában volt. Csak a fekete föld keleti és éjszaki részei szolgáltak a munkásoknak. A rozs előbb a fő kiviteli cikk volt. A lősz déli és keleti része, a melyet előbb a legintenzívebb módon műveltek, csak nemrégiben lett jobban művelhetővé téve és speciálisan a búzatermelést űzik rajta. E változás folytán most már a búza a fő kiviteli cikk.

A lősz régiója annál figyelemre méltóbb, mert itt, közelebbről pedig a legjobb részén van az a vidék, a hol az orosz agrár kérdésnek fő fészke van.

Ha valaha az orosz fekete föld csodálatos termékenységéről beszéltek, most azt híresztelték, hogy ez a termékenység teljesen kimerült s nincs semmi jövője. Mind a két állítás tulszás. A talaj termékenysége kétségtelen, de kicsoda nagy hatása van rá a talaj-

nak. Desjatinánként 100 pud búzát a jobb időkben is jó termésnek tartottak, holott Németországban jó és rossz időben átlag többet hoz a föld. A desjatinánkénti 100 pud annyi, mint hektáronként 16 hektoliter; a német föld átlagos termése pedig 18—19 hektoliter. Vagyis a régi jó időkben sem volt olyan nagy a termés, mint a milyennek mondták s most sem olyan kicsi, mint a hogy beszélnek. Az aratás ma bizonyára gyengébb lett. A pusztai szűz talaj már vesztett az ősi frissességéből. De ebben a sorsban valamennyi újabb gazdasági kulturájú állam osztozik. Az igazság az, hogy a legrosszabbul művelt orosz paraszt földeken is jó a termés, ha elegendő eső esett. Főképpen az eső az, a mitől Kelet-Európában és Ázsiában az aratás függ. A fekete föld zónájának egy pontjára sem lehet mondani, hogy talaja ki van merítve. Itt jobban, amott rosszabbul művelik a földet, ez az egész. Jobb művelés könnyen visszaadhatja a talajnak termőképességét.

(Folytatjuk.)

Új termései

**biborheremagot
csomós ebirt
baltacimmagot
nyári repczét
fehér herét
őszi árpát
„ bükkönyt
„ borsót**

VESZ

**legmagasabb
napi árban.**

HALDEK

magnagykereskedése

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

gyárában a szesz előállításai költségei átlag a következők voltak:

Lovag Schöller, Léva. Munkadíj 1.50, szén és olaj 2.55, élesztő —, kénsav 0.60, répa 19.50, fenntartás és jav. 1.—, amortizáció 1.50, összesen 26.65.

Mezőhegyesi ménésbirtok. Munkadíj 3.—, szén és olaj 5.—, élesztő —, kénsav 0.60, répa 13.—, fenntartás és jav. 3.—, amortizáció 4.—, összesen 28.60.

Eisler és Sold, Felső-Szeli. Munkadíj 1.50, szén és olaj 4.—, élesztő 0.40, kénsav 0.60, répa 19.50, fenntartás és jav. 0.50, amortizáció 3.—, összesen 29.50.

Átlagban véve tehát kimondhatjuk, hogy a szesznek répából való előállítása 28.55 K-ba kerül. Ugyanilyen viszonyok mellett egy 4 hl. termelésre berendezett burgonyaszeszgyár termelési költsége hl.-ként jóval nagyobb, a mint azt egy igen jó menetelű szeszgyár adatai szerint Szilágyi Gyula dr. közzétette. A kiadások szerinte a következők:

54 q burgonya á 3 K	162.— K
1.5 q árpa, á 12 K	18.— »
2.5 öl fa, á 16 K	40.— »
5 munkás és a szeszfőző fizetése	14.— »
Javitások és olaj stb.	6.— »
80.000 korona befektetési tőke amortizációja	40.40 »
Összes kiadások	280.40 K
<i>Bevételek:</i>	
600 liter szesz, á 45 K	270.— K
Bonifikáció 6 hl. után 6 koronájával számítva	36.— »
9000 liter moslék, á 20 fillér	18.— »
Összes bevételeink	334.— K

1 hl. szeszre tehát összes kiadásaink 46.73 K-át tesznek ki és ha a bevételeket figyelembe vesszük, 1 hl. burgonyaszesz önköltsége átlag 33—41 korona között fog váltakozni, míg tengeriből 34—42 K-ba kerül nekünk a szesz előállítása hl.-ként. Ha tehát tekintetbe vesszük, hogy a szesznek előállítása a répából kerül legkevesebbe, önként felmerül a kérdés, nem-e jövedelmezőbb burgonyaszesz-gyárak helyett répaszesz-gyárakat építeni, illetve a burgonyaszesz-gyárakat répaszesz-gyárakká átalakítani. E kérdés megoldásá-

nál a föld hozama játsza a legnagyobb szerepet. Olyan földben, a hol csak 50—60 q burgonya terem meg 1 kat. holdon, ott egy burgonyaszeszgyár nem sokat lendít a föld jövedelmezőségén, mert ha eladjuk, egy q-ért a kereskedőtől is kapunk 2.50—3.00 K-át, míg szeszre feldolgozva 2.75—3.35 K-ért birjuk értékesíteni moslékkal együtt a burgonyát q-ként. A 70.000—80.000 K befektetett tőke tehát alig hozza meg 5%-os kamatját. Egész másként áll a dolog a répa feldolgozásánál, ha földünkön a répa megterem, ugy a tapasztalás szerint helyes gazdálkodás és célirányos talajjavítás után könnyebb kat. holdanként 130—150 q-ás répatermést elérni, mint 80—90 q-ás burgonyatermést. És ha a gazdaságunkat nem a burgonya, hanem a répa szeszgyári feldolgozására rendezzük be, nemcsak hogy olcsóbb lesz a szesz előállítási ára 20—25%-kal, mint azt fentebb bebizonyítottam, hanem ugyanazon a területen kb. kétszer annyi szeszt szolgáltató termést kapunk. Míg tehát a burgonyaszeszgyár építésével a gazdaság egy gondal megszorodva, továbbra is csak vegetálni fog, addig a répaszeszgyárral egy nagy jövedelmet hajtó keresetforrást talált a gazda, a melyből nemcsak anyagi hasznot huz, hanem mintegy kényszerítve van, hogy földjét tökéletesebben megmunkálja és az utónővények termését automatikusan szaporítsa. Nem lehet tehát elég melegen ajánlanom azoknak a burgonyaszeszgyár tulajdonosoknak, a kiknek a földjén jobb termések is elérhetők, hogy saját érdekükben térjenek át a répa kultiválására, és a szeszt fentebbi okokból kifolyólag répából állítsák elő.

II. *A czukorrépa értékesítése újabb módszerek után.*
Ha a répát még jobban akarjuk értékesíteni, úgy ne elégedjünk meg annak nyers szeszre való feldolgozásával, hanem finomítsuk a szeszt és úgy adjuk el. Egy hl. szesznek finomítása átlag 2 koronába kerül és miután a finomított szesz kb. 4 koronával drágább mint a nyersszesz, 2 koronát nyerünk a szesz hektoliterénél. A 10.000 korona befektetést tehát, a melybe egy finomító-készülék kerül, bőven meghozza kamatját. A répa pedig, a melyből a szeszt készítettük, 14—16 fillérrel magasabb ár mellett értékesül q-ként. A finomításnak másik nagy előnye, hogy nem függ nyersszesz-gyárunk a finomító-gyártól és nincs kitéve az önkényes levonásoknak és szekaturáknak. Az abszolút alkohol előállítása szintén magasabb értékesítést nyújt. Előállítására inkább laboratóriumszerű és miután kicsi a szükséglet, csak egy gyár foglalkozik vele. A berendezést a Sangerhauseni gépgyár szállította. A répaszesz finomításánál melléktermék a kozmásolaj, melyből kb. 1% van a répaszeszben. Ezt a kozmásolajat hazánkban csak egy gyár dolgozza fel Nagyváradon és amylacetátot, amylatheret stb.-t készít belőle, melyeket gyümölcsaetherok készítésére használnak fel és oly nagy mennyiségben keresnek, hogy ára a szesz áránál néha 2—3-szor nagyobb. Előállításuk kisiparszerűleg is üzhető, mint mellékipara egy-egy szeszgyárnak. Kis tőke kell hozzá és mégis a legérdekesebb a dologban, hogy hazánk nagy szesz ipara mellett egyetlen egy ilyen gyárunk van.

A répaszesznek egy másik értékesítési módja az aethergyártás. Az aethergyártást Magyarországon csak mintegy 5—10 éve üzik és hogy az elterjedve nincsen, annak oka — szerény nézetem szerint, — hogy nem ismerik az illetékes körök az értékesítésnek ezt az intenzív módját. Aethergyárak Pozsonyban a Dynamit Nobelnél, Nagyváradon Moskovicz Mór és Fiainál és az Auróra vegyi gyárnál, továbbá Sárváron a műselyem gyárban vannak. A pozsonyi és a sárvári gyárak csak saját szükségleteikre szükséges aethert állítják elő és a collodium feloldására, valamint robbantószerkezt készítésére használják. A Balkán-államok évente ca. 50—60 waggon

aethert vesznek tőlünk ilyen czélokra. Használatuk ezenkívül peccát tisztítására, italok és Hoffmann-cseppek készítésére, olajok extrahálására és laboratóriumi czélokra. A kereskedelmi aether, melynek fajsulya 0.725.96%-os finomított excontingens szeszből lesz előállítva és ezért legcélsebb, ha a finomítóval ellátott azon gyártulajdonosok rendezkednek be az aether gyártására, a kik a szükséges excontingens finom szesz mennyiséget könnyen az aethergyár rendelkezésére bocsáthatják. Az aethergyártása által az excontingens szeszt összehasonlíthatatlanul jobban értékesíthetjük, mint denaturálás által, mert míg a denaturálás adója, költségei, a denaturálószer ára az ex-szesz mellett elérhető jövedelmet csak csökkenti, de a szesz értékét nem emeli, addig az aethergyártás után az excontingens szeszt 80—90 K-ért értékesíthetjük hl.-ként és így a répa értéke nem 2.64 K, hanem 4.10 K lesz q-ként. Az aether előállítása oly módon történik, hogy egy ólommal kibélelt szétbontóban levő és előre felmelegített kénsav-fürdőbe 96%-os finomított szeszt engedünk folyni, a reakció következtében kénsavas aethyl képződik, a mely az alkohollal melegítve, kénsavra és aetherre bomlik. A kénsav tehát regenerálódván, visszamarad, az aether pedig a meleg következtében elpárolog és egy hűtőben lecsapódik. Ezt a nyers aethert a magával ragadott kénsav-részecskéktől neutralizálják és szárítják, azután egy rectificatorban finomítják. Finomítására éppen olyan finomító szolgál, mint a szesz finomítására. A finomítási maradék 40% alkoholt tartalmaz, míg a többi 60% víz, kozmaolaj, szerves és szervetlen tisztátalanságok, melyből az alkoholt egy második finomító készüléken kidesztillálják és újra használják. Egy kb. 2000 kg. 0.725 fajsulyu aethernek 12 óra alatt való előállítására berendezett gyárnak felépítése 30.000 koronába, teljes berendezése 40.000 koronába kerül, de lehet egész kisiparszerűleg is berendezkedni, a mikor az összes készülékek 10.000 K-nál nem kerülnek többre. Egy ilyen gyár jövedelmezősége — Scheibler Ede főmérnök ur adatai szerint — a következő:

Bevételek:

2000 kg. kereskedelmi aether, á 350 K, összesen 7000 K, melyből levonandó adóra 20×200 K =	4000.— K
szállításra és biztosításra	100.— »
pakolásra	80.— »
Összesen	4180.— K

és az előállítási költségek.

Kiadások:

40.000 K gépberendezés 5%-a mint amortizáció	2000.— K
30.000 K épületek 3%-a mint amortizáció	900.— »
Összesen	2900.— K
melyből 300 munkanapot dolgozva,	
1 napra esik	9.66 K
egy vegyszert egy napra	7.— »
egy előmunkás és három napszámó egy fűtő	10.— »
világítás	2.— »
kénsavpótlás	1.50 »
neutralizáló és szárító vegyszerek	1.60 »
szén naponta 13 q á 2.50 K	2.— »
biztosítás és olaj	32.50 »
3400 liter abszolútalkoholra átszámított 96%-os ex finom szesz, á 50 korona	2.— »
1700.— »	
Összes kiadások 1 napra	1768.26 K
adó, szállítás, biztosítás és pakolás	4180.— K
Összes kiadások 2000 kg. aetherre	5948.26 K.
melyet a 7000 koronányi bevételből levonta	

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idei második sorozata f. é. szeptember hó 30-án veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

FONTOS UJDONSÁG! 7—8 munkás megtakarítható!

Szabad. Welger-féle teljesen önműködően kötöző

szalmaprés-elevator.

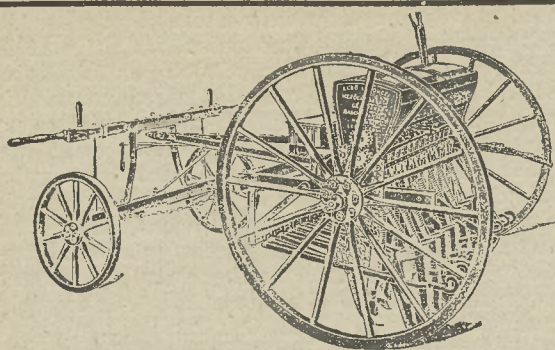
A meglevő mozgony változatlan használata mellett minden cséplőhöz alkalmazható! Összehasonlíthatatlanul célszerűbb minden más szerkezetnél. A kizárólagos gyártási jog tulajdonosa a magyar korona országaira nézve az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI. kerület, Váci-út 19, szám.

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

A legjobb vetőgép

a szab. „LOSONCZI DRILL”

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége, Budapest

V. kerület, Váci-körút 32. szám.

tiszta nyereségként 1051.74 K-át kapunk egy nap alatt, dacára annak, hogy a szesz árát 50 K-ban vettük fel, holott előállításunk nekünk 28—29 K-ba kerül. Az aethergyártás nemcsak mint a répaszeszgyárak mellékága állja meg helyét, hanem a mint azt a gyakorlat megmutatta, mint önálló gyárak fényes jövődelmet hajtanak.

Végezetül legyen szabad még egy néhány olyan ipari értékesítést felemlítenem a szesznek, a melyeket a mezőgazdasági répaszeszgyárakba egy kis jóakarattal épen úgy be lehetne vezetni, mint az német és franciaországi gyárakban be van vezetve.

Gazdasági táblás szekér.

Az eddigi használatban levő gazdasági szekerek nagy hátránya abban nyilvánul, hogy az oldal- és lócs-szerkezet az összeállításuknál alkalmazott sok furat és vésés folytán, aránylag igen rövid idő alatt elpusztulnak s azonkívül szálás vagy kévés termények szállításánál, a használt ugynevezett vendégoldalok és keresztfák különálló darabokat képezvén, kezelésük a következő többféle nehézségekbe ütközik:

Ha széna- vagy szalma-szállításnál a vendégoldalakra elől és hátul keresztfákat helyezünk, a vendég-rud csüngő helyzeténél fogva a lócsokra nyomást gyakorol, minek hátrányos volta abban nyilvánul, hogy a szekér fordulása alkalmával a teher tetemes részét a lócsnek kell emelnie s egyszersmind a fellépő surlódás következtében nemcsak a szekér fordulása nehezített, hanem azonkívül ugyanazon surlódás folytán a lócsök és vendég-rudak is folytonosan koptattnak.

Ezenkívül nem szabad tekintet nélkül hagyni azon körülményt sem, hogy a fent leírt módon felszerelt gazdasági szekérnél a vendég-rudak és oldalak közé benyomuló szalma, széna vagy zöld takarmány a kerekek peremét folytonosan surolja, tehát fékszerűleg hat, a mi a szekér vontatását megnehezíti.

A kévés vagy szálás termények szállításánál az eddigi gazdasági szekérnél először a szekérderekek kell megrakni, azután a keresztfákat a vendég-rudak alá beállítani.

A szekérderek megrakása alatt azonban az oldalt letámasztott keresztfák, ha a vontató állat véletlenül elindul, a kerékagy és vendég-

rudguzsok közé szorúlnak, minek rendbehozása végett a szekeret hátra kell tolatni, a mi nagy idővesztéssel jár.

Viszont a lerakás alkalmával, midőn ez a szekér derekaiáig megtörtént, a keresztfákat és vendég-rudakat le kell szerelni, a mi szintén haszon nélkül való munka- és idővesztés s ugyszintén az esetleg ismétlődő vendég-rud és vendég-rudguzsok közé beszorult keresztfának újbóli megszabadítása tetemes időt rabol el.

Az eddigi szekerek repcehordásra ponyva alkalmazása nélkül nem használhatók, ugyszintén a csöves tengeri, burgonya, cukorrépa szállítása deszkáknak az oldal tetejére a lócsök mellé támasztva, vagy zsákok alkalmazásával történt, a mi részben költséges és lassu munkát eredményezett.

magvak (aláterített ponyva használata nélkül) mind összeszedhetők, miáltal szintén nagy megtakarítást eredményez.

Csőves tengeri, burgonya, cukorrépa, törek stb. szállításához egy deszkaváz van alkalmazva, mely 10 perc alatt fel- és leszerelhető.

Csőves tengeri- és burgonyaszállításnál — zsákok igénybevétele nélkül — 16—20 métermázsra rakható fel. A lerakodás megkönnyítésére egy a táblázaton megerősített és elhelyezett lefelé nyíló ajtóval van ellátva, melynek megnyitásával úgy a csöves tengeri, mint a cukorrépa kosarakba ereszthető, a burgonya pedig egy deszkacsatornának alkalmazásával egyenesen a verembe ömleszthető, a mi a markonkénti felszedési munkát nagy mérvben csökkenti. Oly gazdaságokban, a hol a költött talajt esőzések alkalmával a kerekek nagy mértékben felszedik, a lócsök alkalmazása mellett azon nagy hátrány áll elő, hogy a lócs a kerék küllői közé a felragadt sarat benyomja és a lócs-höz való folytonos dörzsölődésével a szekér vontatását nagyon megnehezíti.

A gazdasági táblás szekereknél, mivel lócsök alkalmazva nincsenek, a kerekre ragadó sár, saját súlyánál fogva, leválik és elmarad, miáltal az igavonó erő nagy mértékben csökken.

Gyakorlati hasznavehetőségét és előnyös voltát legjobban igazolja azon körülmény, hogy eddig már mintegy 30 uradalomban az alkalmazott táblás szekerekkel a cselédség szívesebben dolgozik, mint a régiekkel.

Gazdasági táblás szekér minden eddig használatban lévő szekérből átalakítható és egyszerű szerkezeténél fogva házilag előállítható kevesebbe kerül, mint az eddigiek.

A gazdasági táblás szekér egyszerű szerkezeténél fogva pusztulásnak alig van kitéve; ha javítási munka előfordul is néha rajta, azt egy közönséges faragó béres is elvégezheti, mert nem igényeli úgy, mint a régi szerkezetű szekerek, a kovács és kerékgyártó által teljesítendő finomabb, költségesebb javítási munkákat, ennél fogva a javítási, fentartási költség alig kerül valamibe.

Ma már, amidőn ezen ismertetést hozom a gazdaközönség tudomására, a gazdasági táblás

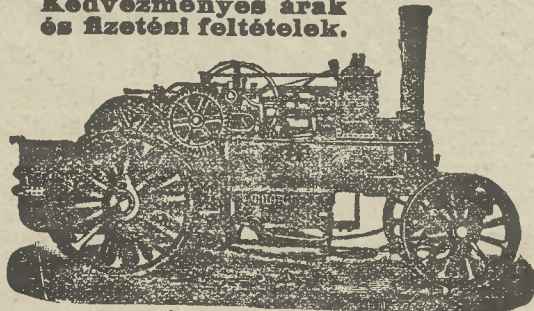
97-ik ábra. A gazdasági táblás szekér.

A gazdasági táblás szekér szerkezeténél fogva szükségtelenné teszi a sok vésettél készített oldalszerkezetet, lócsöket és külön darabokat képező vendég-rudakat és keresztfákat, ugyszintén az ehhez szükséges vasalásokat, s ennél fogva hivatva van a fenti hátrányokat kiküszöbölni. Szerkezeténél fogva mindenféle néven nevezendő tárgyak szállítása könnyebben és gyorsabban megy s a terjedelmes tárgyak nagyobb súlyban rakhatók rá, minél fogva tetemes szállítási költség takarítható meg.

Táblás deszkázott szerkezeténél fogva repce-, buza-, vagy bármi néven nevezendő terményből a rakodás alkalmával kitaposott

Boroszló Budapest

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

lás szekér szerkezetét szabadalom nem védi s így azt bárki házilag saját előnyére készítheti. Megjegyzem még, hogy a tapasztalat által igazolást nyert, hogy a gazdasági táblás szekéren ponyva használatának kizárásával a rakodás alkalmával kitaposandó magvakból naponta összeszedhető a szekér táblás szerkezetén: buza 30—40 kiló, rozs 40—60 kiló, árpa és zab 60—80 kiló, repce 150—200 kiló, lenből 20—40 kiló; továbbá:

Tekintettel a gazdaságban előforduló takarmányozásokra, alomszalma- és törekbehordásoknál az eddigi szekerekhez szükséges két ember helyett a munkát gazdasági táblás szerkérel egy ember végezheti, a mi szintén tetemes megtakarítást eredményez.

Könnyebb elkészíthetés céljából, a kik ez ügyben hozzám fordulnak, szívesen megadom a továbbiakra nézve szolgáló felvilágosítást. Kívánatra rajzot és méretleírást.

Szerencs.

Jalsoviczky János.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. A ló nyulteteme?

Egy igen értékesnek ígérkező három éves mén csikómnak váratlanul egyik lábán nyultetemet képződik. Tisztelettel kérdem, hogy gyógyítható-e ezen kinövés, megjegyzendő, hogy apja és anyja ment ezen bajtól. A csikó minden mezei munkában részt vesz mérsékeltén. Hogy mitől kaphatja ezen hihát s remélhető-e, hogy elmulik vagy ki kell-e őt heréltetni? Arra választ kérek. *Polgári Olvasókör* tagja.

Kérdés. Tiszta ugar a mai gabnaárak mellett. Falunkban azoknak volt az idén meglehetősen termése, a kik buzát tiszta ugarba vettek. A különbség feltűnő. Gyengébb földéken is kétszer annyi termett, ha ugarban voltak, mint zabos bükköny és törek után. Tekintve a meglehetősen buzaárakat és a hitvány marhaárakat, nem lenne-e célszerű a tiszta ugarhoz visszatérni? *J. P.*

Kérdés. Cséplő dobkosár megerősítése használt dobsinikkel.

Milyen tapasztalást tettek gazdatársaim a cséplőgép kosár léceihez srófolt használt dobsinikkel? Tényleg kiméli-e a kosarat? A szorult szemek így jobban kiverődnek-e? A szalmát ezen törő apróra? *J. N.*

Kérdés. Gyümölcsös talajának kövérsége. Tanyámon ezelőtt mintegy 6 évvel egy kis gyümölcsös kertet is alakítottam, a fák még nem nagyok, az alját még zöltség termelésre is használom, — tehát trágyáznom kell — miáltal a fák tulkövérek, nem teremnek, a virágot elrugják, a mi gyümölcs esetleg rajtuk megmarad, nagyobb része lehull. Ennek okát én a tulkövérségnek tulajdonítom, még attól is tartok, hogy a fák megbrandosodnak.

Kérdem gazdatársaimat, ha ennek oka csakugyan a fák tulkövérsége és mi módon lehetne azon segíteni? *Szuhányi Lajos.*

Felelet. Lefölözött tejet a malacz vagy borju értékesíti-e jobban című kérdésre.

Hogy a lefölözött tejet borjunevelésre mily jól lehet felhasználni, azt gr. Zichy Nándor féle adonyszabolcsi uradalomban láttam. Vasváry Emil intéző ur borjukat akként nevel föl, hogy 2 hétig szopatja rendes tejjel, aztán naponta 7—8 liter lefölözött tejjel itatja, a nélkül, hogy bármivel pótolná. A borjuk finom rozsot és zabot kapnak a tej mellett

és mondhatom, hogy kifogástalanul fejlődnek.

Felelet. Vakon születik-e a mezei nyul című kérdésre.

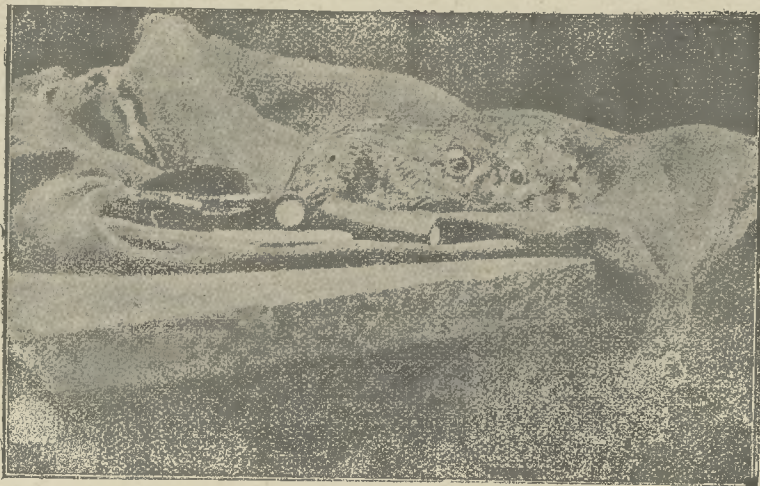
Brehm Alfréd jeles természettudós ezeket írja a mezei nyulról:

»A nyulfiak nyitott szemmel nagyon fejlett állapotban születnek. Némely vadász szerint az újszülötteknek maguknak kell megszárítkoznok s kétségtelenül való, hogy az anya csak az első 5—6 napon át marad fiaival s új gyönyöröket keresve, csakhamar sorsukra bizza őket«.

Deutsche Jäger-Zeitung idei évfolyamában Kurt A. Meissner tollából *Lepus timidus L.* címen sok érdekeset olvashattunk a mezei nyulról s eddigi tudásunkat sokban kibővíthettük.

A feltett kérdést érinti nevezett cikkből vett következő részlet:

»Végül azon kérdésre vonatkozólag, hogy valjón mily korukban hagyják el a fiatal mezei nyulak a fészket, közölhetem, hogy ez évben tett megfigyelésem szerint a fogság-

98-ik ábra. Néhány óra idős nyulfiók.

ban éjjel született kis nyulfiak reá követő napon déltájban már mászkáltak szanaszéjjel. Tehát alig voltak 5, legfeljebb 14 óras koruk!»

Ugyancsak említett author írja tovább, hogy: »a kicsiny nyulak különben alig tovább, mint két napig jártak vissza a primitív fészkekre stb.«

Mindkét forrás is igazolja, hogy a mezei nyul fiai — eltérőleg a házinyultól, melynek fiókjai csak 8—9-ed napra nyitják ki szemüket — igenis nyitott szemmel jönnek a világra!

Mellékelt ábrában a hivatkozott 2-ik kutforrással közölt néhány óra idős kis mezei nyulak képét mutatjuk be reprodukálva!

Felelet. A kullancs kiirtása a baromfiólból című kérdésre.

A baromfikullancs vagy óvantag (*Argas reflexus Latr.*) hasonlóképpen a szintén nagyon veszedelmes baromfi rühatkához (*Dermanyssus gallinae Deg.*), a nappalt az ólak hézagában, re edéseiben, zugaiban tölti s csak éjjelre buvik elő, hogy a baromfi vérért szívja. E hézagokban tölti a telet is. Ezért oly nehéz és sok fáradsággal járó munka a teljes kiirtása, ha valahol megtelepedett s főleg ezért kerülendő az ólak fából való készítése, mert a fából készült ólból az óvantagot kiirtani majdnem

lehetetlen. Legjobb elégetni az ólat, mikor elpusztul az élősd is. Ezt ajánlhatnám kérdéstevőnek is. Tekintve azonban, hogy a baromfi ólja drága és bizony nagy kár volna azt elégetni, próbálja meg az alábbiak szerint eljárni. Mindenekelőtt szedjen le óljáról minden leszedhető alkatrészt, iparkodjék minél több darabra szétbontani s mindeme részeket, valamint magát az ólt kívül-belül alaposan mossa le forró luggal s különösen arra ügyeljen, hogy a hézagokba bőven jusson a forró luggból. Ha a zsindeletyében a kullancsok, legjobb a tetőt elégetni s helyette újat készíttetni. Az ólnak összes részeit messzelje be többször 5% karsavval tartalmazó mésszel, szintén arra ügyelve, hogy főleg a hézagokba kerüljön a méssz.

Ha a baromfiketrecz több részre szétszedhető volna, vagy pedig könnyen továbbmozdítható, vigye be egy kisebb, jól elzárható helyiségbe, állítson be egy tányérba klórmentes, öntse le sósavval, azután gyorsan távozzon a helyiségből, légmentesen zárja el az ajtót, ablakot, hogy a fejlődő klórgázok a helyiséget, azaz főleg az ólat át meg átjárják, s a benne rejtőzködő élősködőket megöljék. Mintegy 24 óra múlva a helyiség kinyitható s az ól összeállítható.

A meglepett vagy gyanús baromfit egész testében, de főleg a begye, nyaka táján s szárnyai alatt kenje be jól petróleummal vagy terpentinszesszel, vagy tiszta olajjal.

Kadocsa Gyula.

Felelet. Védekezés a kőrishogár ellen című kérdésre.

A kőrishogár (*Cantharis vesicatoria Geoffr.*, *Meleis vesicatoria L.*, *Lytta vesicatoria F.*) nemcsak a kőrishogár tanyázik, de megtelepszik egyéb lombos fákon és cserjéken is, mely utóbbiak között különösen az orgonabokrot keresi fel előszeretettel. Miként kérdéstevő írja, az idén nála még a fenyőfákat is pusztította. Miután a kőrishogarat gyógyszerészeti célra (a benne található cantharidin miatt) lehet felhasználni, tanácsos azt, ha nagyobb mennyiségben fordul elő, összegyűjteni s értékesíteni. Az összegyűjtés a harmatos reggeli órákban történjék oly módon, hogy a fa, vagy cserje alá egy lepedőt terítünk s arra rázzuk le a bogarakat, a melyeket nagyobb üvegekbe összegyűjtve, valamely erős szerrel: benzinnel, szénkénnel, megölünk.

A kőrishogár ellen sikerrel védekezni csakis kifejlődött állapotban, vagyis bogáralakjában lehet. A védekezés permetezés útján történik. Bepermetezzük a permetező fecskendő segítségével

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Őszi bükkönnyt, őszi borsót, biborherét, muharmagot, mustármagot

minden mennyiségben állomáson átvéve és kifizetve legmagasabb áron vásárol

Mauthner Ödön

cs. és kir. udv. magkereskedése

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33. Ajánlatok kéretnek.

vel valamely mérges anyaggal a fák, cserjék lombját s a bogarak, evén a mérgezett levelekből, eldöglenek. A mérges anyag többféle lehet. Használható a dohánylugkivonat: »Thannaton« 4—5%-os alkalmazásban; az arzén-savas réz (svájnfurti zöld) is hatásos lesz, ha száz liter vízre mintegy 80—100 gr.-ot számíttunk, az oldatba a tapadás végett kevés meszet s rozslisztet keverünk. De sikeres eredmény érhető el a 3—4%-os klórbárium permetezéssel is, a mint arról személyesen is volt alkalmam meggyőződni az idén.

Kadocsa Gyula.

HIREK.

Személyi hírek. Ő felsége a király a földmiv. ügyi magyar kir. miniszter előterjesztésére Lisznyai-Damó Tihámér, Józsa László, Landgraf János, Dolcsko Mihály és Farkass Kálmán miniszteri osztálytanácsosi cízzel és jelleggel felruházott műszaki tanácsosokat, valamint Buday Zádor műszaki tanácsost miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki. A magyar királyi földmiv. ügyi miniszter továbbá Kerpely Kálmán gazdasági akadémiai igazgatót a magyaróvári gazdasági akadémia ideiglenes vezetése alól köszönetének kifejezése mellett felmentette s megbízta a debreczeni gazdasági akadémia vezetésével.

A magyaróvári gazdasági akadémia vezetésével ideiglenesen Hensch Árpád gazdasági akadémia rendes tanárt bizta meg.

Sztankovics János gazdasági akadémiai rendes tanárt a debreczeni gazdasági akadémia ideiglenes vezetése alól köszönetének kifejezése mellett felmentette s a magyaróvári gazdasági akadémiahoz helyezte át, megbízván őt az állattenyésztési tanszék teendőinek ellátásával.

A budapesti augusztusi lóversenyek f. hó 9-én veszik kezdetüket. A magyar lovarogó felkért annak közlésére, hogy a lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlja, hogy a versenyterületi belépti-jegyeket — a jegypénztárnál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a verseny-programokon megjelölt dohánytőzsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg.

Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a beléptijegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

A takarmányhiány. A nagy szárazság okozta legelő- és takarmányhiány lehető enyhítése végett Agorasztó Tivadar pestmegyei főjegyző, aki a szabadságon lévő alispánt helyettesíti, a földmiv. ügyi miniszter rendelete alapján közli a vármegyei közigazgatási hatóságokkal, hogy az erdei tisztások, amelyek az idén beerdősítendők lettek volna, az idén még kaszálhatók és beerdősítésük a jövő évre halasztható. A már beerdősített tisztások és vágás-területek idejű fűtermesének takarmány céljára való fölhasználása a birtokosoknak oly kikötéssel engedhető meg, hogy a fűszedés csak sarlóval és akként gyakorolható, hogy a csemeték meg ne sértsenek. Ott, ahol a lombtakarmány szedése ez ideig is szokásban volt és ahol a birtokosok elegendő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a takarmánygyűjtésre adott engedelmel visszaelni nem fognak, a birtokosok fölhatalmazhatók arra, hogy az előzetesen meghatározandó helyeken és mennyiségben lombtakarmányt termeljenek. Oly helyeken, ahol értékesebb fűfélék közé kevésbé értékes és lombtakarmány előállítására alkalmas fák vegyültek, ezek levágandók és lombtakarmányszedésre egészben fölhasználhatók. Fölhatalmazhatók továbbá az erdőbirtokosok úgy az előtilalom alatt álló összes, mint az utótilalom alatt álló mindama vágás-területek legeltetésére, melyek a legelő állat szája alól már kinöttek; épp úgy legeltetés alá bocsáthatók azok a legyomosodott régi vágás-területek, melyeknek beerdősítése vagy természetes uton való fölújulása sikerrel nem járt. Ezek az engedelmek természetesen csak az idejű szárazság tartamára adhatók meg.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület az aug. 3-ára kitűzött közgyűlését — mivel az alapszabályok 31. §-ának 3. kikezdése értelmében nem birt. határozatképességgel —

folyó évi augusztus hó 10-ére (hétfőn) dél-előtti 10 órára halasztotta el. Az egyesület igazgató-választmánya aug. 3-iki ülésében az elnöki jelentést az 1907. évi működésről egyhangulag tudomásul vette. A Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetével az együttműködés feltételeire történt megállapodást elfogadta. Továbbá elhatározta, hogy a folyó évben, az elmúlt évekhez hasonlóan, baromfivásárral egybekötött baromfiállítását rendez, melyen az egész ország tenyésztői résztvehetnek. Az újbessenyői és füskuti községi legelők ügyében hozott határozatait elfogadta, a temeskutasi gazdakör megalakulását, továbbá Gilád községnek azon kérését, hogy szarvasmarhatenyésztésének irányát megváltoztatni szándékozik, tudomásul vette.

Az angol sörfőzők évenként tartani szokott kiállítását és nyilvános vásárára ez évben október 17—23. között lesz Londonban. Az idei 30-ik kiállítással kapcsolatban a sörárpa-, a maláta- és főzőárpa-kiállítás magas díjak is osztanak ki. A kiállítás a sörfőzésnél és malátagyártásnál használt összes gépekre, rostákra, tisztító, osztályozó stb. gépekre, eszközökre és anyagokra kiterjed. A kiállítás színhelye a londoni Royal Agricultural Hall, London N. A kiállítás előzetes angol nyelvű prospektusa a bejelentő-ívvvel egyetemben megszerezhető a m. kir. Kereskedelmi Muzeumnál.

A magyaróvári gazdasági akadémia július hó 29-én végződtek az évzáró vizsgák. Ezzel a régi rendszerű két éves tanfolyam véget is ért. Az öreg vár falai is újabb rendszer befogadását érték meg, de szükség is volt erre, mert a gazdasági gyakorlat körül észlelt visszahelyes, sokszor nem egy kenyérkeresetű szolgáló pályát választó fiatal ember előtt zárta el a jövőt.

Tanulmányuti kirándulást tett hazánkba a *dublányi* (Galiciai) gazdasági akadémia 17 hallgatója még június hóban dr. Kasimir Mieryvszky, dr. Stefan Panolin és Karol Malthard professzorok vezetése alatt. Megtekintették a magyaróvári főhercegi uradalmat, a gazdasági akadémiát, ennek gazdaságát, az ottani kísérleti állomásokat. Magyaróvárát a gazdasági akadémia tanártestülete s hallgatói látták szíves vendégül, míg a főhercegi uradalom a központi majorban vendégelte meg a bő tapasztalatokkal hazatérő gazdatársakat.

Gyógynövényértékesítési tanfolyam. Julius 27-ikétől augusztus 4-ig volt a kolozsvári gazdasági akadémia a gyógynövénygyűjtési és értékesítési tanfolyam.

Darányi Ignác földmiv. ügyi miniszter u. i. látva azt, hogy hazánkban a vadon termő gyógynövényeket korántsem gyűjtik és értékesítik abban a mértékben, mint a hogyan azt gyógynövényeink megérdemelnék, elhatározta, hogy papok és tanítók részére tanfolyamot rendez a kolozsvári gazdasági akadémia, oly célból, hogy ezek útján terjedjen el az eszme a nép szélesebb rétegeiben. Most végződött az első e nemű tanfolyam, a mely egészen új nyomon haladt, mert ilyen tárgy tanfolyam még nem volt sehol. A tanfolyam résztvevőinek a földmiv. ügyi kormány ingyen lakást a gazdasági akadémia internátusában és 64 korona átalányt engedélyezett. A hirdetett pályázatra beérkezett 170 pályamódvany bizonyossága annak, mily népszerűsége talált ez az eszme a nagyközönségben s remélhető, hogy most már gyorsabb léptekkel fog ez az ügy előbbre haladni. A tanfolyamon 5 lelkész, 15 tanító, 1 gyógyszerész, 1 gyógyfűkereskedő és 1 gazdatiszt vett részt. Ezek közül 20 volt állami ösztöndíjjal, 3 pedig saját költségén. A felvettek az ország minden részéből voltak, de főleg a hegyvidék és Erdély szegényebb vidéke volt képviselve. A nagy érdeklődést az a tény is tanúsítja, hogy egy gyógyfűkereskedő Pozsegáról (Horvátországból) jött el saját költségén erre a tanfolyamra. Tekintettel arra, hogy a pályázók közül ez idén 150-et el kellett utasítani, üdvös lenne ezt a tanfolyamot jövőre megismételni. A tanfolyamon megismerkedtek a résztvevők úgy magukkal a gyógynövényekkel, valamint azok szedésével, szárításával, csomagolásával és értékesítésével. Az elméleti részt

dr. Péter Béla gazdasági akadémiai rendes és egyetemi magántanár, az értékesítést pedig Burger Frigyes gyógyszerész adta elő a tanfolyamon. Anyagul szolgált a kolozsvári gazdasági akadémia gyógynövénytelepe és botanikus kertje, valamint a kolozsvári szegény néptől beváltott anyag, mert megjegyzendő, hogy az akadémia régi majorjában beváltják a gyermekektől, koldusoktól és egyéb munkaképtelenektől a gyűjtött gyógynövényeket. Ez a legjobb módja annak, hogy a nehezebb munkára képtelen elemeket a létlenségétől és a naplopástól eltereljük és hasznosan foglalkoztassuk.

A gabonatőzsde üzleti órái. A tőzsdetanács az üzleti idő beosztása miatt a július végére tervezett ankétet szeptember közepére halasztotta. Ezzel vonatkozólag ma a tőzsdetanács a következő hirdetményt tette közzé: A tőzsdetanács, hivatkozva az 1908. évi június 2-ik napján 823/I. 1908. szám alatt kelt hirdetményével közzétett intézkedésére, a mely szerint az árutőzsde üzleti ideje az 1908. évi június hónap 15-ik napjától bezárólag augusztus 31-ik napjáig terjedő időszak alatt délelőtt 10 órától délután 1/2 óráig tart, ezzel közhírre teszi, hogy az említett intézkedés érvényét 1908. évi szeptember 15-ik napjáig hosszabbította meg.

Kwizda-féle állatgyógyászati készítmények. A legnépszerűbb és legtekintélyesebb hazai czégek egyike kétségtelenül a Kwizda Ferencz János udvari szállító Korneuburgban.

Az ezen czég által forgalomba hozott állatgyógyászati készítmények tényleg nem csak Ausztria-Magyarországban, hanem az egész kontinensen, sőt Angliában és Amerikában is a legjobb hirnévnek örvendenek. Minden mezőgazda ismeri a korneuburgi marhatápport, a sertésport és a Kwizda-féle kolikpilulákat s manap már alig találunk lótulajdonost, legyen az sportférfit vagy magánzó, üzletember vagy gazdálkodó, — kinek istállójában meg nem honosult volna a Kwizda-féle Restitutiofluid. Magában Angliában, a mely a lósport terén tett újításokat és találmányokat a maga részére szokta lefoglalni, — irigység nélkül, ismériek el különösen a Kwizda-féle ló Restitutiofluid és a Kwizda-féle szabadalmazott kaucsuk csülök-horzsaszalagok czélszerű és hasznos voltát. A hirneves távlovagló gróf Starhemberg és Höfer F., távlovaglásuk alatt a Kwizda-féle Restitutiofluidot használták a legjobb eredménnyel. Épp úgy más távlovagló és kiváló állatorvosok a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a Kwizda-féle szabadalmazott gummi övökészülék lólábak részére és a szabadalmazott gummi horzsaszalagok czélszerűségéről. A Kwizda Ferencz János czég Korneuburgban, kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg csinos képes árjegyzékét.

Készáru-tőzsde 1908. augusztus hó 8-án.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm középáras Budapeston		100 kilogramm középáras Budapeston	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	79	22,80	23,10
"	76	—	80	22,90	23,30
"	77	22,60	22,90	81	—
"	78	22,70	23,—	—	—
Fehérmegyei	75	—	79	—	—
"	76	—	80	—	—
"	77	—	81	—	—
"	78	—	—	—	—
Pestvidéki	75	—	79	22,60	22,90
"	76	—	80	22,80	23,20
"	77	22,40	22,70	81	—
"	78	22,50	22,80	82	—
Bánsági	75	—	79	22,80	23,10
"	76	—	80	22,90	23,30
"	77	22,60	22,90	—	—
"	78	22,70	23,—	—	—
Bánskai	75	—	79	22,70	23,—
"	76	—	80	22,90	23,20
"	77	22,40	22,80	—	—
"	78	22,60	22,90	—	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)				18,85	18,95
"				18,65	18,75
Árpa takarmányára, elsőrendű				15,50	15,80
"				15,10	15,50
Közép elsőrendű (új)				16,70	16,90
" középminőségű (új)				16,30	16,60
Tengeri belföldi				15,55	15,70
" román v. bolgár				—	—
Répcekaposza				32,45	32,70

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt héten ismét beállott gyakori és helyenkint kiadós esőzések folytán további élénk érdeklődés mutatkozott a zöldtakarmánymagvak iránt, melyekből nagyobb mennyiségek kerültek eladásra. Őszi borsó. A gazdák által ajánlt jelentéktelen mennyiségek emelkedő árak mellett könnyen végre találtak. Tavalyi és régebbi áru, mely azonban csak 75—80% csiraképességgel bír, üzérkedők által 100 kilónként 20 koronáért lesz ajánlva. Éppoly élénk az érdeklődés konkolymentes szösös bükköny (Vicia villosa) és Szentjános-rozs iránt, melyeknek árai a tavalyiakhoz mérten jejentékenyen emelkedtek. Biborheréért is a termelőhelyeken magasabb árakat követelnek, oly indokolással, hogy ezen magfélék a külföld részére is keresik.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Őszi borsó, idej termés	26—28 K.
Őszi borsó, régebbi áru	18—20 »
Szentjános-rozs	21—23 »
Őszi bükköny	28—32 »
Szösös bükköny (Vicia villosa)	42—44 »
Mustármag	52—54 »
Biborhere	40—42 »

Szesz.

A szeszüzletben e héten a forgalom gyér volt és úgy finomított, mint kontingens nyersszeszben csak azonnali és július—aug. szállításra történtek nagyobb eladások, későbbre tartózkodók a vevők, mert olcsóbb árakat remélnek.

Elkelt finomított szesz adózva 162—162.50, adó-

zatlanul 63—63.50 K. Élesztőszesz adózva 161.—K-ig, adózatlanul 62 K-ig nagyban.

Denaturált szesz nagyobb kínálat folytán 51—52 K-án kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz prompt és júliusra 56—57 K-án kelt el. Új termelési időszakban szállítva jegyzésen alól 2 K-án történt több eladás.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59—60 korona.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	162.—162.50 K
Finomított szesz adózatlan	63.—63.50 »
Élesztőszesz adózva	161.—161.50 »
Élesztőszesz adózatlan	62.—62.50 »
Nyersszesz adózva	160.—161.50 »
Denaturált szesz	52.—52.50 »

APRÓK.

Átalány szakmunka és napszám-munka.

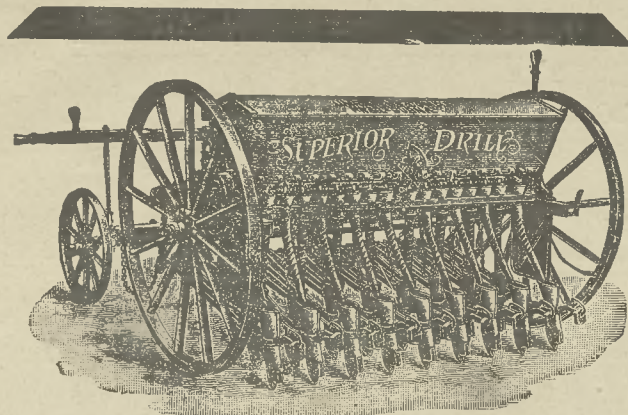
Az átalánymunkát sok gazda szereti. A répát pl. átalányban szedik ki rendszeren ország-szerte kat. holdankint fizetett árért. Sokan a burgonyát szedetik átalányban, zsákonként fizetve a teljesített munkát. A kukorica töreése is átalányban nagyon divatos. És a többi. Be kell ismerni, hogy az átalánymunka, pl. a répakiszedésnél mellőzhetetlen, másféle munkáknál azonban nagyon nagy felügyelet kell. Ha ez nincs, akkor a gazda nagyon becsapó-

dik. Pl. a kukoriczatörésnél, burgonyaszedésnél lehetetlen megakadályozni, hogy sok kukoriczacsó a száron és sok burgonyagumó a földben ne maradjon. A ki az ellenőrzést nagyon jól tudja végezni, az fordulhat a szakmánya-munkához, de a ki a munkásokra kevéseleg felvigyáztatni nem tud, az maradjon inkább a napszámnál, még ha drágább is.

A Liparis dispar a pozsonyvidéki erdőben.

E cím alatt az »Erdészeti Lapok«-ban Matu-sovits Péter kir. alerdőfelügyelő adatokat közöl a veszedelmes rovar elterjedéséről és sorra veszi az irtás céljából megkísérelt intézkedéseket. Valamennyi eljárás elégtelennek vagy túlköltségesnek bizonyult. A végkövetkeztetés az, hogy az ember maga nem képes a káros rovarokat közvetlenül tönkre tenni, de közvetve képes elszaporodásukat meggátolni. Elsősorban a madarak védelme, gondoskodás arról, hogy azok fészekrakásra alkalmas odukhoz jussanak, a cinkék és egyéb hasznos madarak téli etetése stb., ezenkívül a hasznos madarak szaporodásának mesterséges előmozdítása, ezek azok az óvintézkedések és védelmi eszközök, melyek amellet, hogy ugyszólván költséggel sem járnak, erdeinket a káros rovarok pusztításaitól megvédik.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Superior Sorvetőgépek.

— !!Legjobb tolókerékrendszer!! —
!!! Tessék közelebbi leírást kérni !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.

== Egy- és többvasu ekék. ==
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triőrök. Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig

Azonnal bérbeadó!

1470 holdas szép fekvésű

BIRTOK

Abaujmegyében, prima szántóföld és kaszáló, mely takarmánytermelésre kitűnően alkalmas, jókarban lévő épületek, bérlő részére jó lakóház, teljes gazdasági felszerelés, igás és haszonállatokkal (ca. 900 db. juh) vagy anélkül azonnal bérbeadó. Közvetítők kizárva. — Czím a kiadóhivatalban 1009. szám alatt.

A pekingi kacsatenyésztés a baromfijenyésztés koronája.

Fiatl, 8 napos kacsákat szállítok darabonként 1 koronáért, 4 hetes és 1/2 kg. sulyuakat a 3 kor-ért, 7 heteseket 2 kg. sulyuakat a 5 kor-ért, 200 drb 4—5 kgos tenyészkacsáim után. Figyelmessé szolgálás, nincs rizikó, mert láthatóan csomagolok. A kis kacsák jól fejlettek és szép testalkatúak. Az én 2 és 3 éves tenyészkacsáim tojásáhozama évenként 130 darab. Tenyésztőjások az idény előhaladottsága miatt tuczatankint 4 korona. Szállítás bérmentve és utánvét mellett. Legnagyobb magyar pekingi kacsatenyésztés.

Wache flajos, Győr.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére. Ajánlat ingyen és bérmentve.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésiük, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyek, halinaeszmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepfőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20,745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

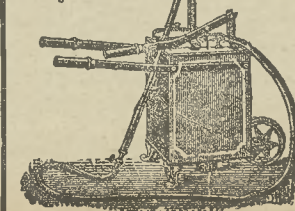
Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszert utasítással szolgálunk. Szives megkeresések: Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bányászati és Kohászati Társaság Magyarországi Képviselőéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelék) földszint 3. szám kéretnek.

A HELLER-féle 'KING'

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgaréz-ből készültek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik. Kimerítő prospektus 302. sz. a. a magyarországi vezérképviselőtől: **WIDL EMIL Budapest, VII., Huszár-utca 6.** kérendő. — Pontos munkateljesítémenyért szavatolunk. — Prospektus ingyen és bérmentve.

Méhészetben szükségelt összes eszközöket

robbanásmentes edényeket, hirdetési táblákat és minden e szakba vágó árút gyárt a

Magyar fémlemez ipar R.-T. Budapest Erzsébet királyné-ut 57-59.

AZ ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbizásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók,** sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti. Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon 311.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt
kar / tellen kívüli

burgonya- ZSÁK kazal- PONYVA
mag- repce-
gabona- behordási
faszén- rostaalj-
gyapju- waqgon-

NAGEL ADOLF
Budapest, Arany János-utca 10.
„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, aratógép zsine-
gek, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
zsák-zsineg, lópokróc. *شركة*
Zsák- és ponyvagár. Kölcsönintézet. Vétel,
eladás és cserélés.
Sürgőnycím: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

Új építési mód,

amely hovatovább általános elterjedést nyer, mivel teljes szoli-
ditás mellett igen gazdaságos. A Triumfátor-géppel gyártott

üreges betontömbök

felhasználása úgy ideiglenes, mint állandó jellegű építkezéseknél a közönséges építés összes előnyeit biztosítja. Könnyű, melegtartó, tűzbiztos és igen olcsó, úgy, hogy már kisebb épületeknél is nagy megtakarítás érhető el, különösen homok- és kavicsgazdag vidékeken. — Szállítom az összes gépeket cementárugyártási iparhoz.

Kérjen díjmentve BBX prospektust, tájékoztatót és küldjön díjmentesen próbaanyagot kavics- vagy homokanyagából

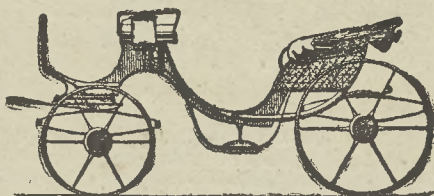
Büschitz Mór, Komárom

czimére, szakgépgyári vezérképviselő.

Képviselők kerestetnek.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. *شركة* Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becserél-
tetnek és átalakítások elfogad-
tatnak jutányos árak mellett.
Ugyszint mindenféle üzleti
és gazdasági kocsik készítése.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

75—76 kg.-os rendkívül bőven termő, korai érésű, fagyálló

Kolostor-rozs,

továbbá ugyancsak bőtermő, erős szalmájú, korán érő

Prof. Heinrich-rozs

75—76 kg. hl.-súlyu kapható vetőmagnak gondosan előkészítve
és legkorábbi tavaszi takarmányt szolgáltató

Szent Jánosnapi rozs

kitűnő minőségben kapható, vevő zsákjaiban a tornyospálczai
vagy kisvárdai állomásra szállítva mm.-kint 20 korona árban,
míg a készlet tart. — Megkeresések

REIZMANN HERMAN gazdaságainak központi irodája, Kisvárdá
czimre intézendők.

Őszi vetésre

ajánljuk — a meddig a készlet
tart — az általánosan elterjedt

Diószegi óriási buzánkat,

mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyaróvári m. kir.
gazdasági akadémia növénytermelési kísérleti állomásnak több buzafajtá-
val végzett vetési kísérlete szerint úgy szemre, mint szalma-hozamra
nézve első helyen áll. **Diószegi Cukorgyár, Diószeg (Pozsonym.)**

Sertés-eladások és vételek

legjobban és leg-
pontosabban eszkö-
zöltetnek, sovány,
úgy hizott állapot-
ban **URL REZSŐ**
sertésbizományos-
nál, Budapest, VIII.,
Népszínház-u. 22.
(Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon : 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Szalmát, zsuppot és szénát

vásárolok uradalmaktól nagyban legmagasabb árakon. Gőz- és lójáratu
legújabb rendszerű préseimmel gyorsan felpréselem a megvett árut.

Eladási szándékot kérem egy levelezőlapon velem közölni.

NYITRAI ANDOR

széna- és szalma-nagykereskedő, **PÉCSETT.**

Harminczhat darab erős, betanított

IGÁS ÖKÖR

eladó **GRÓF TELEKI ARVÉD**
drassói uradalmában, posta, vasut
KONCZA.

Üzemképes

faszén-termelő

czimeik leadására kéretnek. — Levelezések alábbi
czimhez : Bernhard Pollak, Wien, IV/1., Frucknerstrasse 6.

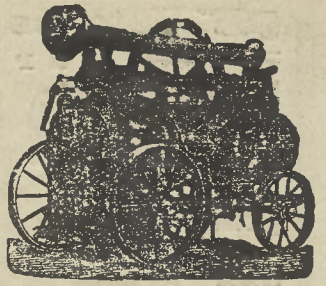
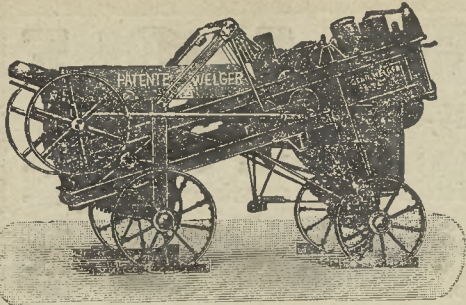
Cséry-féle SZEMÉTTÁRAGYA

nyári szállításra különösen
mérsékelt áron kapható.

Részletes felvilágosítással és ismertetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy
Budapest, V., Bálvány-utca 26.

GÉPVÁSÁR

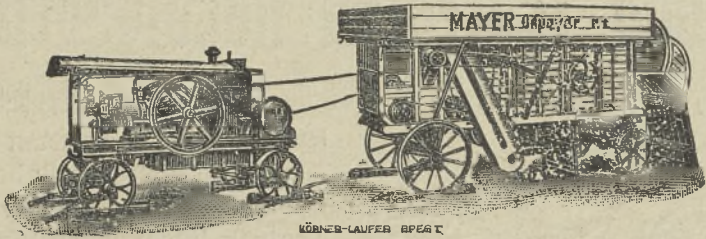

Ajánlható beszerzési források.

MAYER GÉPGYÁR

vas- és fémtöde részvénytársaság

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

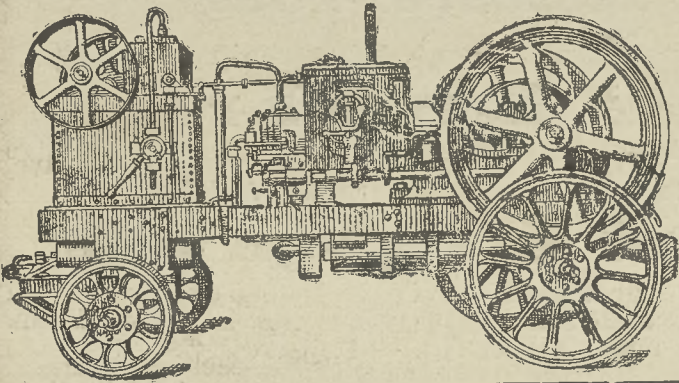

KÖRNER-LAUFER BPEST

Malom-építéssel, motor-osztály, mindennemű gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kitűnő munka. Kedvező feltételek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

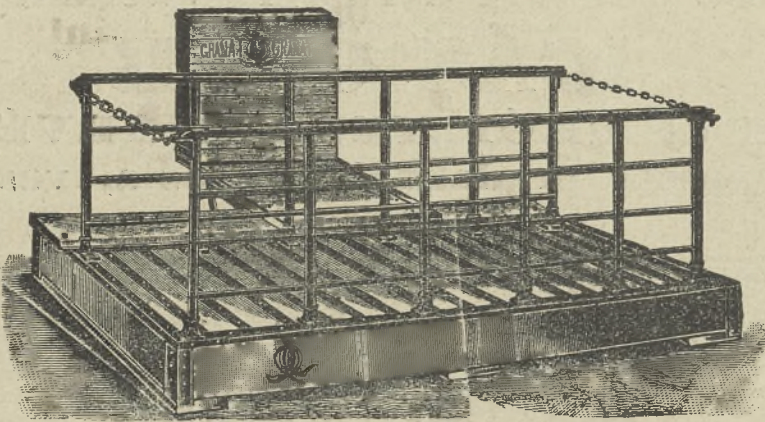
Eredeti „OTTO”

„OTTO”

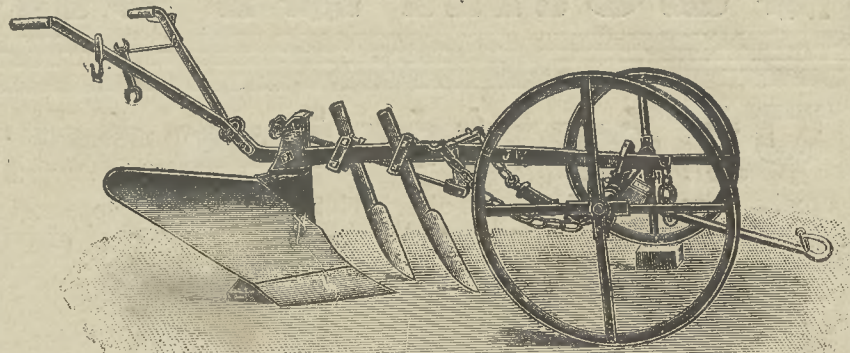
-féle lokomobilok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

„GRANAT” MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-állat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 8. sz. Raktár: utca 21. sz.

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult szabadalmazott kétesorosozlyás, elzárható

JURENÁK-ekéket

szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. sz.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Ezenkívül megrendelhetők: Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdákot ellátó r.-t.-nál, Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.

Régi egytetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása JURENÁK-rendszerre darabonként K 22.—

☛ Rendelések idejekorán eszközrendők. ☚

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladákból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jóvedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgagy-csővek raktáron.

AZ ÁSVÁNYI-FÉLE

szabadalmazott

TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

az egyedüli és utolérhetlen szerkezet, mely a tengeriszárat legtökéletesebben tépi szét és így a zombolyázáshoz előkészíti takarmányozási célokra.

!!! Szaktekintélyű gazdák által minden gazdaságban nélkülözhetlen gépnek kijelentve. !!!

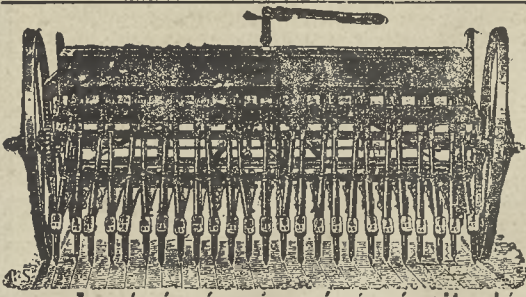
1908. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalom-tulajdonos

„NICHOLSON” gépgyár részvénytársaság, Budapest, Váci-út 17. sz.

Ismertetés, árjegyzék ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idejűre SACK RUDOLF elismert kitérő gyártmányait, aczélekeit, vasboronait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit.

szecsavágó- és répavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra. Elsőrendű biztonsági járgányait. „WESTFALIA” műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmány pároló-készülékeit** és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő árjegyzék és készleges felvilágosítások.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Dr. GERBER N. EREDETI ESZKÖZEI

a tejgazdaságok és tehenészetek termékeinek zsírmennyiség meghatározására. Szerkezet és képességben

utolérhetetlen.

Bizonyítják a különböző szakújságokban megjelent előnyös megítélések.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dr. N. GERBER'S Co. m. b. H. LEIPZIG.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . .	1,970.340.— kor.	764.760.15 "
Tartalékok		

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	1904. évi fölösleg	72.438.23 kor
1902. " "	59.782.28 "	1905. " "	61.730.60 "
1903. " "	109.331.73 "	1906. " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok diárányukban része sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslegbe közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A tarlóhántás Bächer könnyű négybarázdás hántóékeje legcélszerűbb Bächer könnyű hárombarázdás hántóékeje eszközei: JOHNSTON tarlóhántó tárcsás boronája.

Legjobb acélananyag, csekély önsúly, kevés vonóerő, ideális munkateljesítmény.

Tessék ajánlatot kérni! Olesó árak!

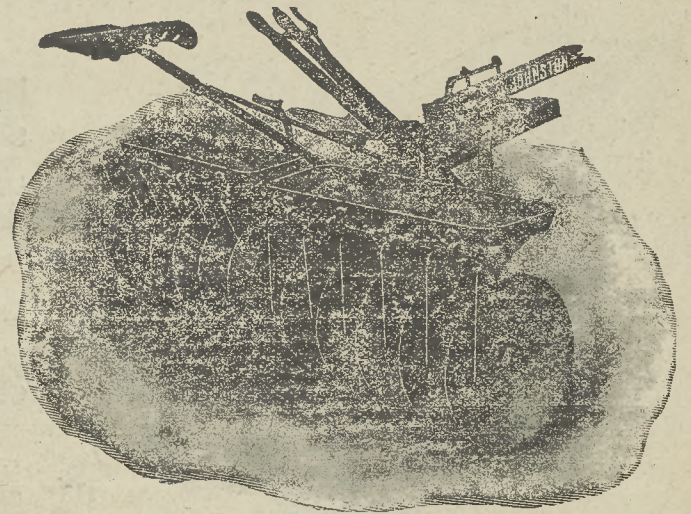
BÄCHER RUDOLF

SPECZIÁLIS EKE ÉS TALAJMŰVELŐ ESZKÖZÖK GYÁRA.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR:

SZÜCS ZSIGMOND

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

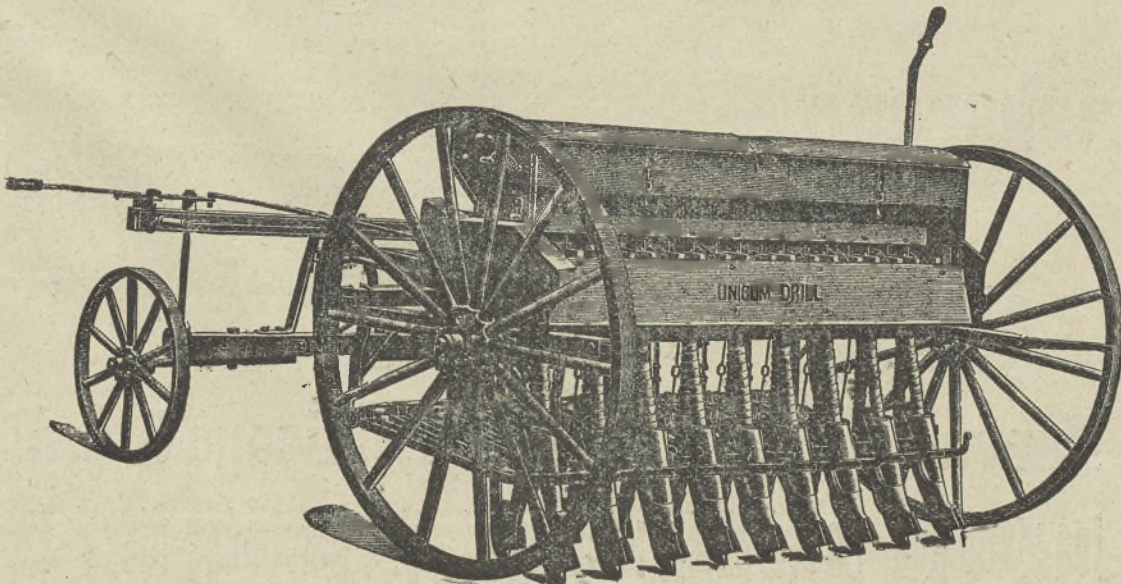
Az eredeti MELICHAR gyártmányu, páros sorszámú

„UNIKUM DRILL”

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljes egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnő csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32.000 darab használatban. Számítalan elsőrendű kiténtetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb speciálisítások: műtrágyaszórógépek és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Különleges répavetőgépek és amerikai rendszerű kukoricafészekberakók (a Hermann-féle művelésmódhoz). Chiliszórók a cukorrépa feltrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ
sorvető- és műtrágyaszórógépek gyára

Vezérképviselet és főraktár:

Szücs Zsigmond
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest—Kelenföld.

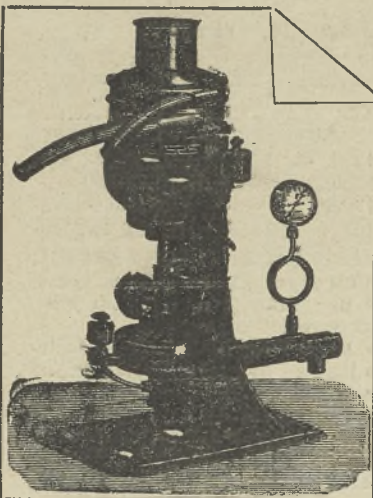
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása. Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és czeментből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktöglákat, czeмент-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kivánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére
LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

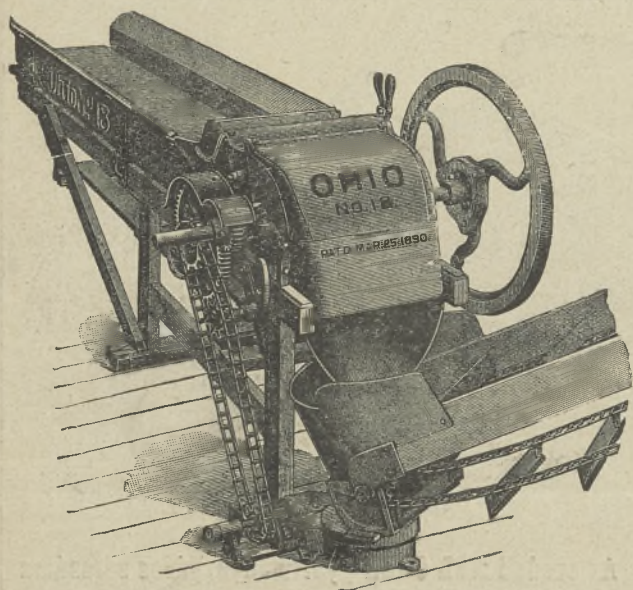
270 munkás
95 szabadalom stb

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a

KÁLI,

a melynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi.

Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, herféléknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek.** Különösen szegények káliban a **homok- és tőzeg-talajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a phosphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40% **kálisó** bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit, vagyis a kiló százalékát a kisebb szállítási költség miatt legolcsóbban vásárolhatjuk. — A káli-trágyák alkalmazásáról a **Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája: Budapest, IX., Üllői-ut 36., József-körut sarok,** díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat **díjtalanul** rendelkezésükre bocsájta.

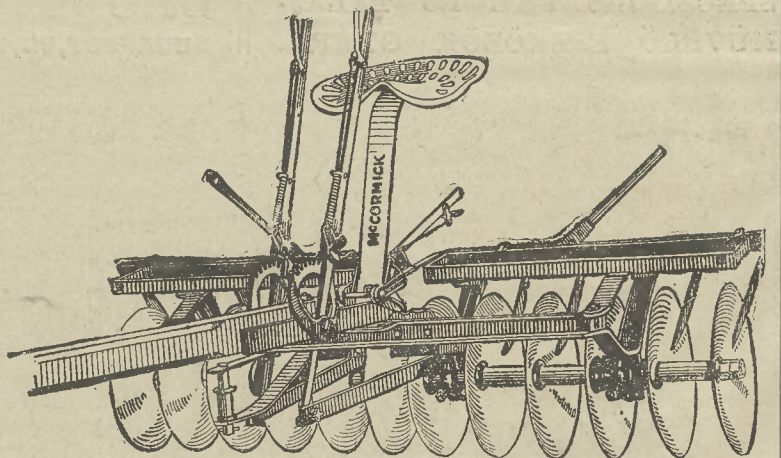
„OHIO“ EREDETI AMERIKAI tengeriszár-tépő-,

zöldtakarmányapritó és szalmaszeccskázógép
a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

Mc CORMICK tárcsásborona
tarlóhántásra,
vetőszántásra,
rögapritásra stb. stb.

a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp., Chicago U. S. A.
Igazgatósa és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

J. E. KNECHT, igazgató.